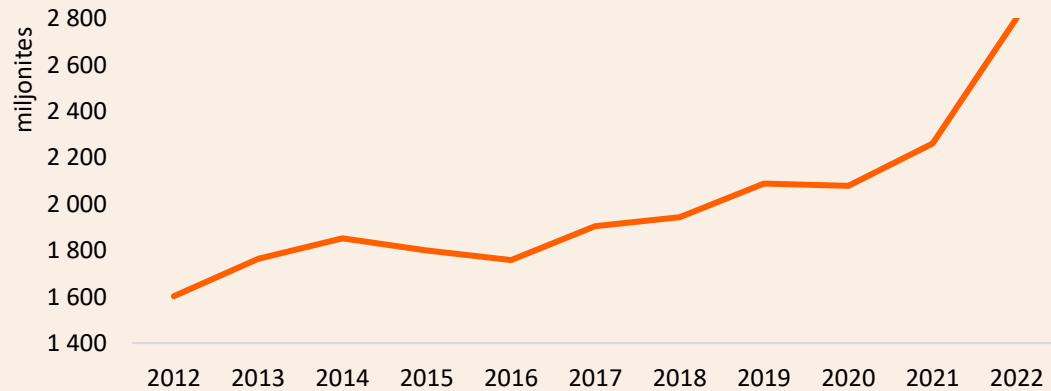

Tööstusuuring 2023

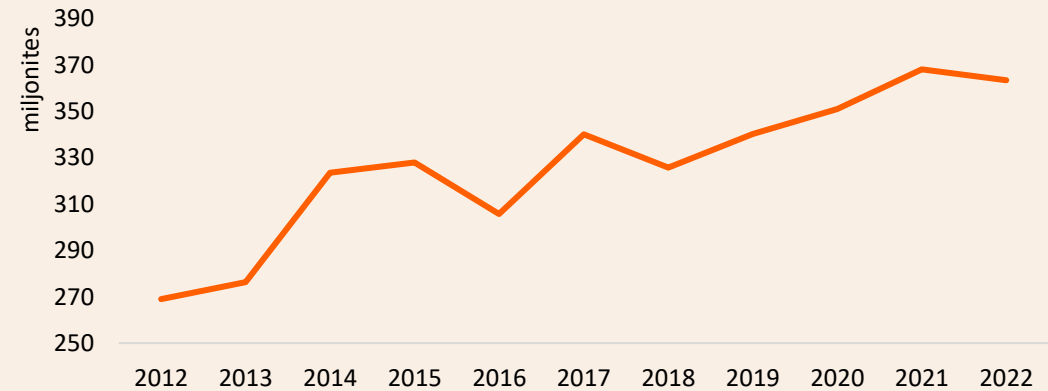

Toidutööstuse kasum on tugevas languses

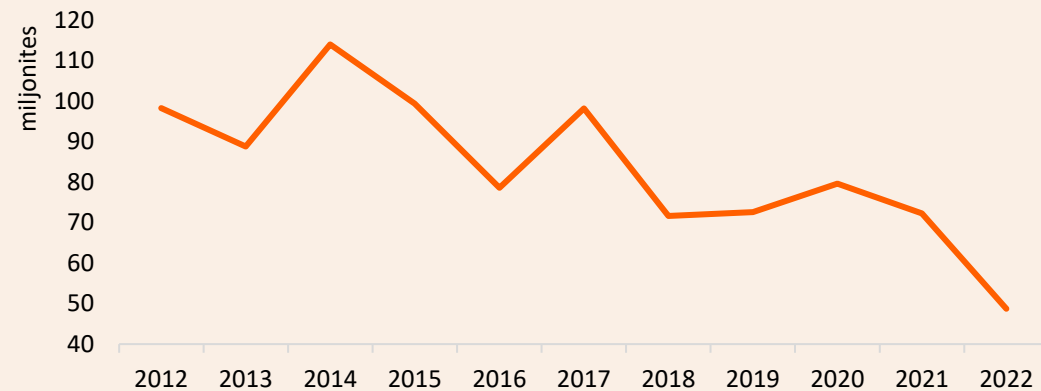
Müügitulu

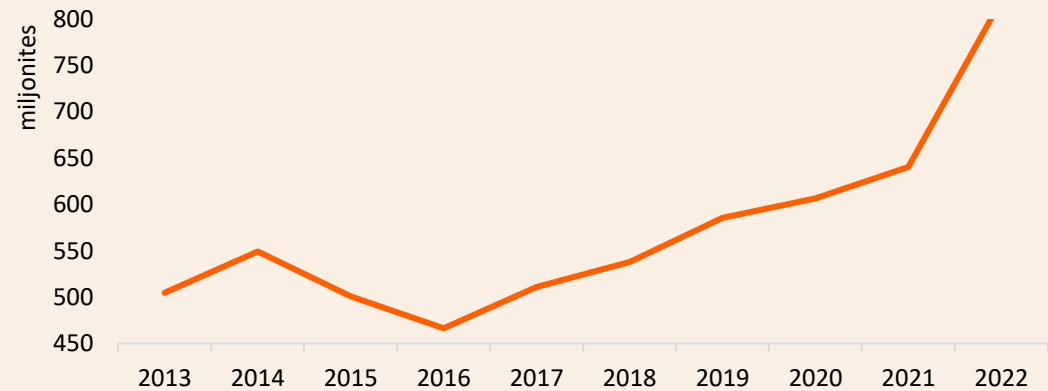
Puhas lisandväärtus

Kogukasum

Eksport

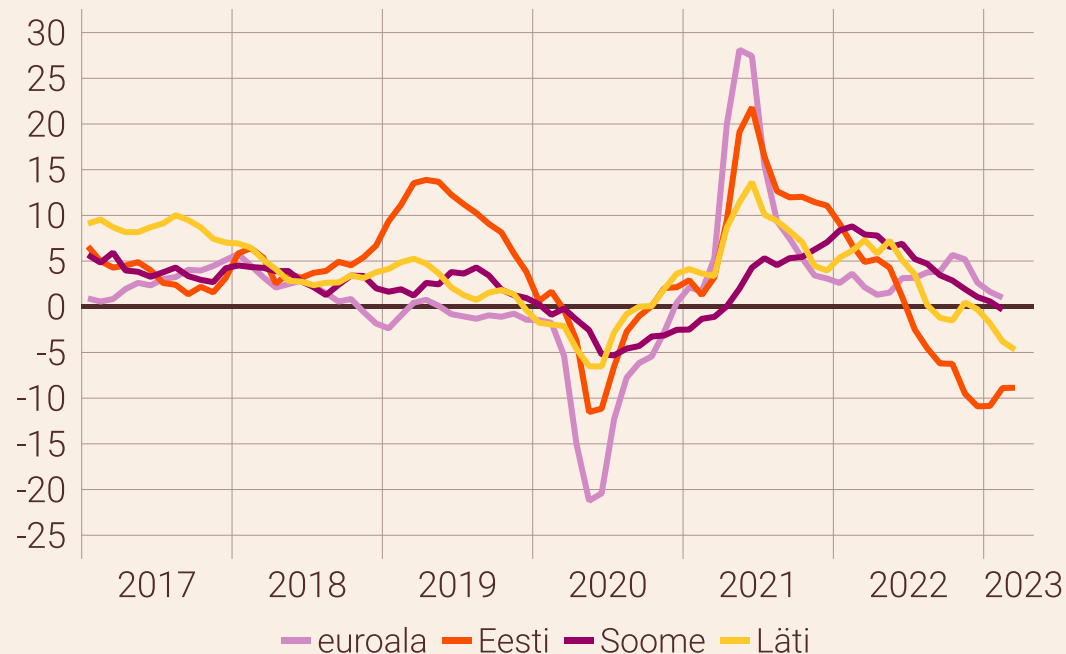

Allikas. Eesti Statistikaamet

2022 oli Eesti töötleva tööstuse vähenemine Euroopa suurim. Eesti SKP vähenes ainukesena Euroopas.

Töötleva tööstuse tootmismahut

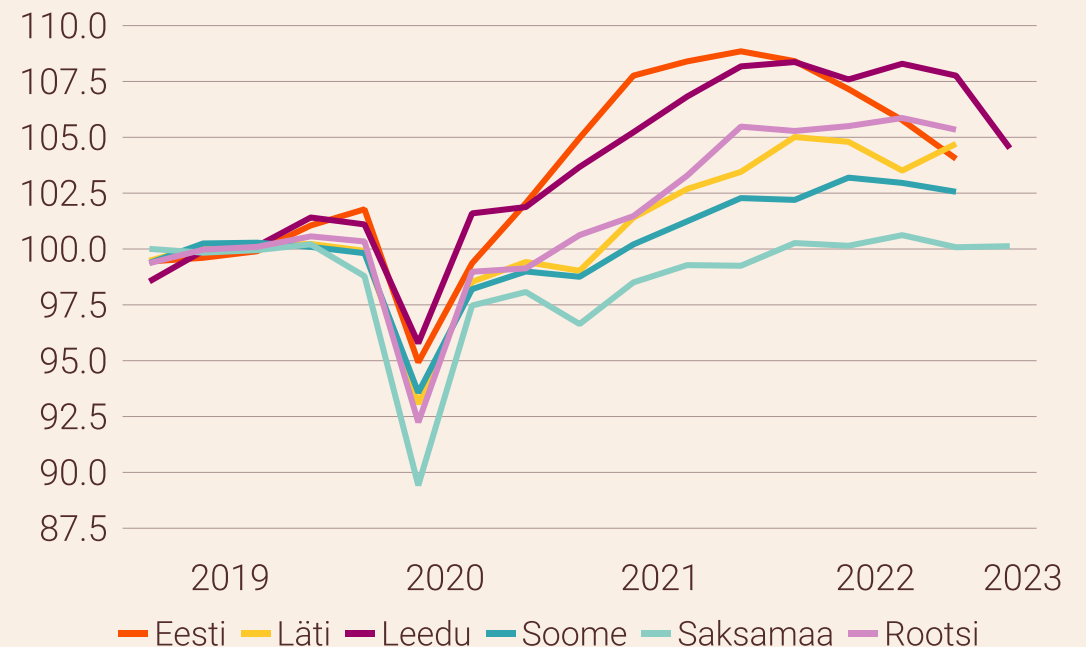
a/a %; sesoon. ja kalend. korrigeeritud; 3 k libisev keskm.

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

SKP

Indeks, 2019=100, püsivhindades, ses. ja kalend. korrigeeritud.

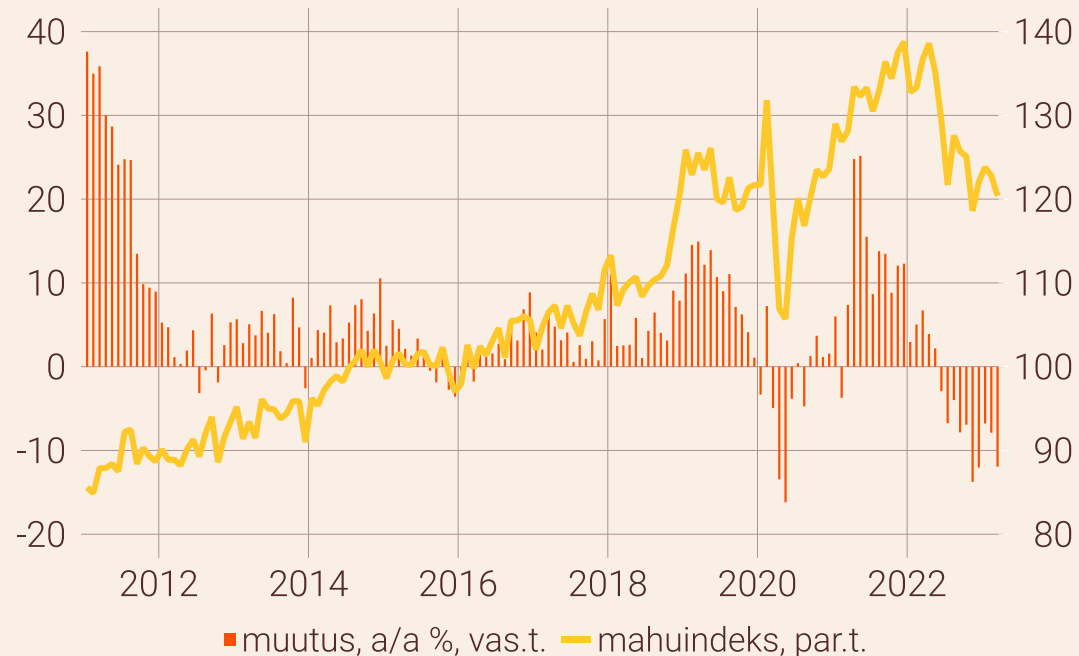

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Töötleva tööstuse tootmismahut ja kaupade eksport on jätkuvalt tugevas languses

Eesti töötleva tööstuse tootmismahut

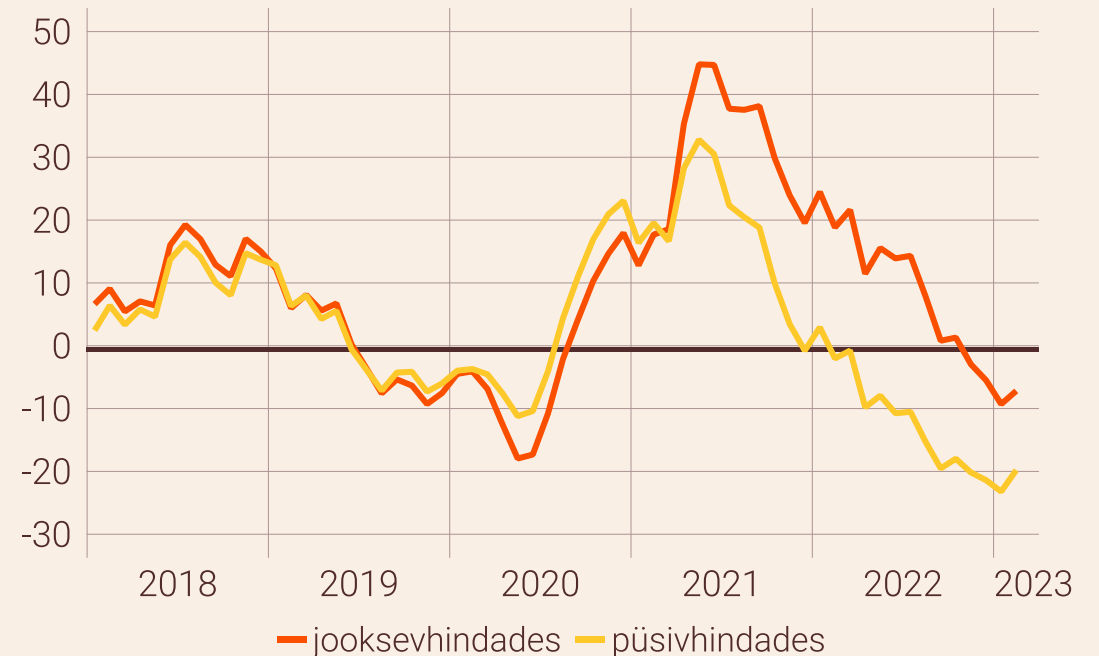
%, indeks; sesoon. ja kalend. korrigeeritud.

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eesti päritolu kaupade eksport

a/a %, 3 k keskm.

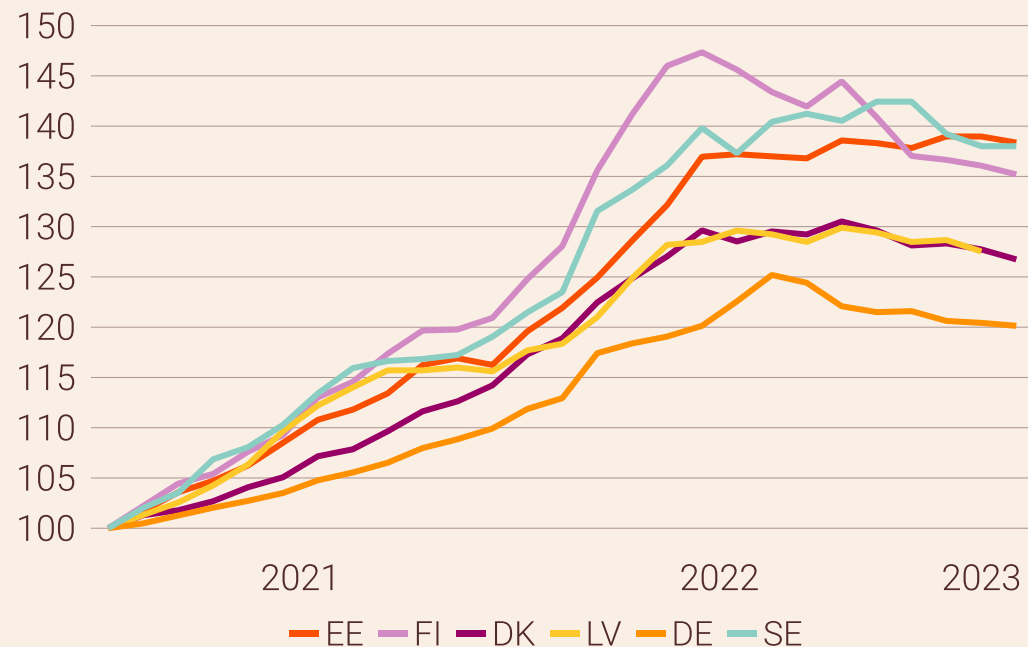

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Kiire hinnakasv on andnud löögi Eesti ekspordi konkurentsivõimele

Töötleva tööstuse ekspordihinnad

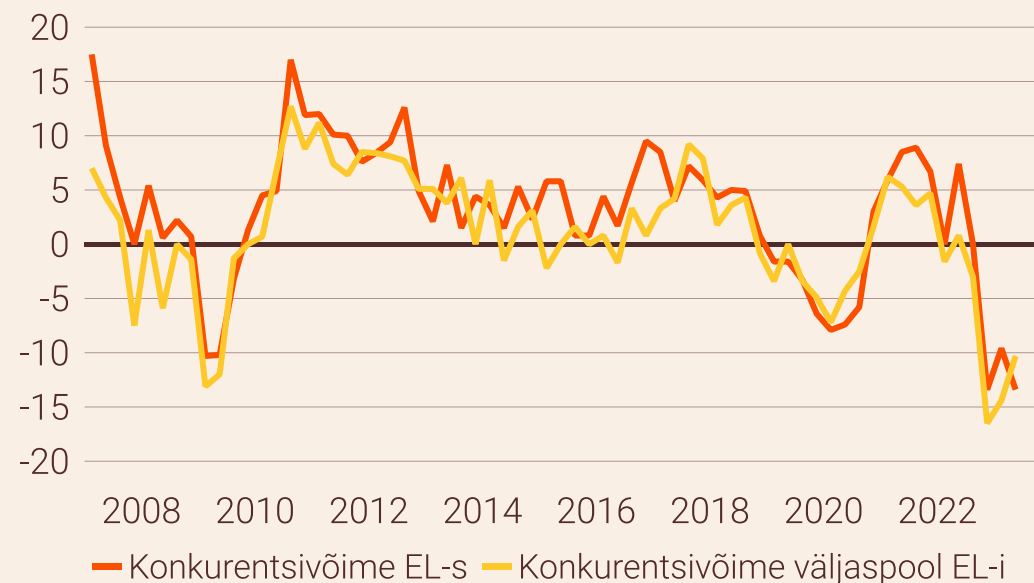
Indeks, 01.2021=100

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Eesti ettevõtete hinnang oma konkurentsivõime kohta

saldo, %

Allikad: Swedbank Research & Macrobond

Swedbank

Toiduainetööstus

Tööstusettevõtete uuring 2023

Uuring: 257 Eesti tööstusettevõtet

Tööstusettevõtete uuring toimub sel aastal 12. korda

Kogu töötlev tööstus:

11% Ehitusmaterjalide tööstus

15% Toiduainetööstus

18% Puidutööstus

27% Masina- ja metallitööstus

29% Muu töötlev tööstus

Toiduainetööstus:

Käive

Mediaankäive

9 ettevõttel käive

Töötajate arv kokku

Keskmine töötajate arv

30 ettevõtet

808 miljardit

5,8 miljonit

20+ miljonit

2791

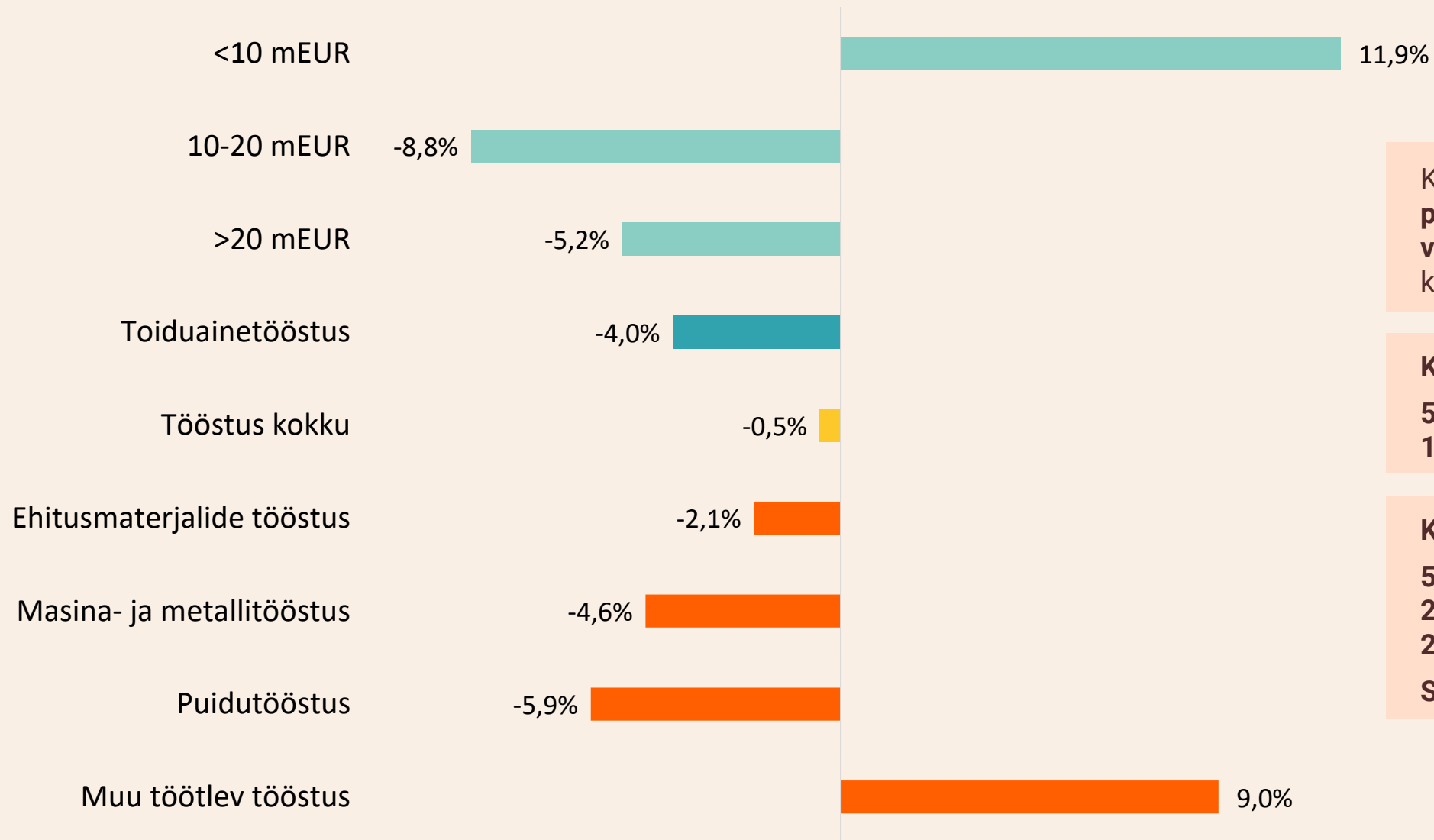
93

Lühikokkuvõte

toiduainetööstus

			2023	2022
Käive muutub sektoris keskmiselt (%)	-4%	Investeeringud YoY	-12,2%	<i>(-1,8%)</i>
Kasumlikkus muutub sektoris keskmiselt (%)	-8,2%	Investeeringute tasuvusaeg	5,3 aastat	<i>(5,3)</i>
Toodangumahud muutuvad sektoris keskmiselt (%)	+2%	Uutele turgudele läheb: Uued TOP 3:	63% ettevõtetest Soome, Saksamaa, Rootsi	
TOP 3 riski (% ettevõtetest)		Tööjõupuudus piirava tegurina <i>(5 palli skaalal)</i>	2,0	<i>(2,2)</i>
- konk.võimelise hinna tagamine	80%	Uusi töötajaid palgatakse	+0,7%	<i>(-0,3%)</i>
- likviidsuse tagamine	60%	Palk tõuseb	+5,5%	<i>(+7,2%)</i>
- sisendhindade volatiilsus	60%	ESG mõjude kaardistamine töös	90%	<i>(74%)</i>
Energiakulude osakaal käibest	4%			
Fikseeritud elektripakett vastanutest	53%			
Päikesepaneelidega plaan katta	5%			

Prognoositud käive 2023

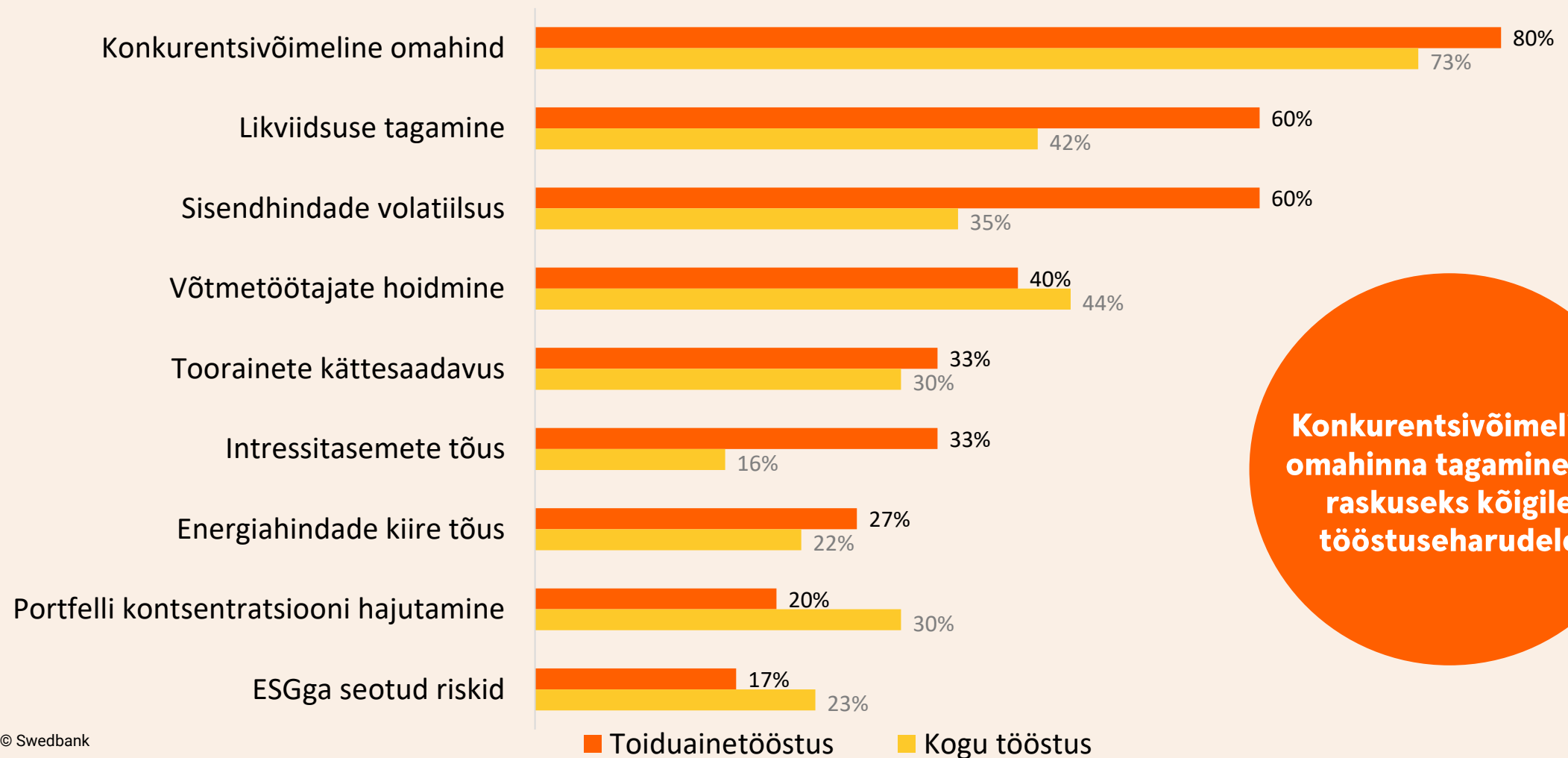
Käibe ja kasumlikkuse **paranemist** ootavad pigem **väiksemad ettevõtted** käibega kuni 10 mEUR

Käibeprognoosi ootused:
57% arvates käive **suureneb**
13% arvates käive **väheneb**

Kasumlikkuse ootus:
50% arvates **suureneb**
23% arvates **jääb samaks**
27% arvates **väheneb**
Sektor kokku: -8,2%

Juhtide töölaud: konkurentsivõime ja likviidsus

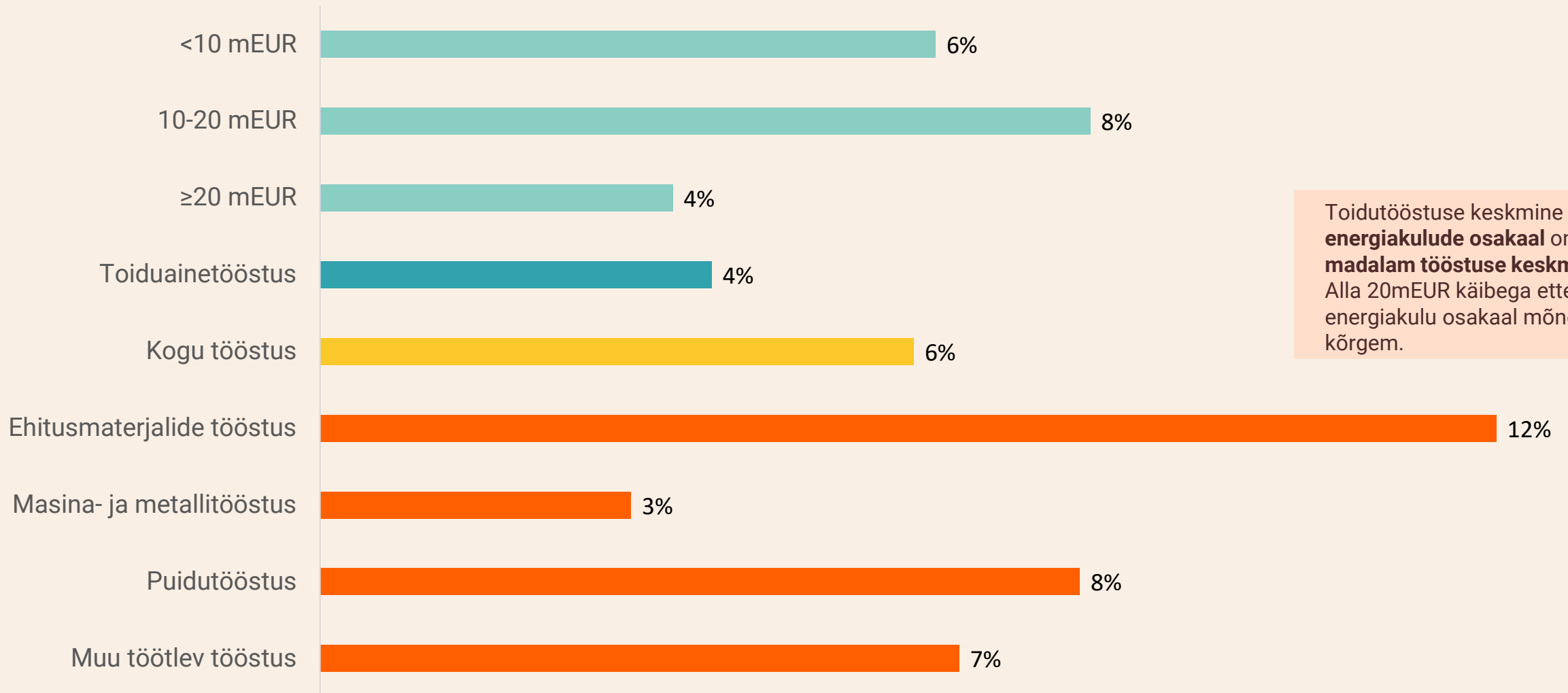
Milliste riskide juhtimine on alanud aastal Teie jaoks kõige olulisem?

Konkurentsivõimelise omahinna tagamine on raskuseks kõigile tööstuseharudele

Energia osa tööstuse kogukuludest püsib kõrgel tasemel

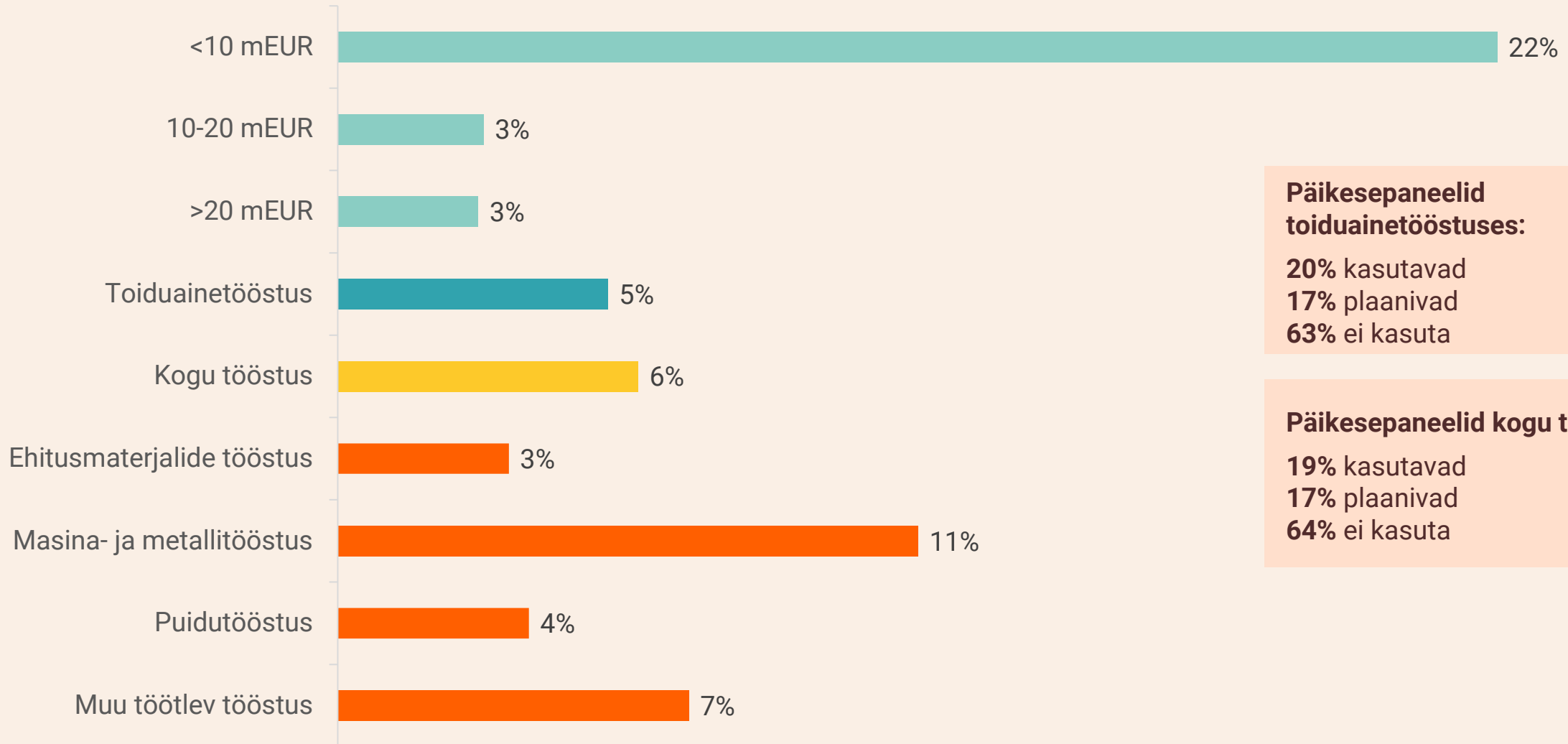
Kui suure osa Teie müügi käibest moodustavad **energiaga seotud kulud** aastas keskmiselt?

Toidutööstuse keskmine **energiakulude osakaal** on **madalam tööstuse keskmisest**. Alla 20mEUR käibega ettevõtete energiakulu osakaal mõnevõrra kõrgem.

Huvi päikesepaneelide kasutamiseks kasvanud

Kui suure osa energiavajadustest katate või plaanite katta päikesepaneelidega?

Päikesepaneelid toiduainetööstuses:
20% kasutavad
17% plaanivad
63% ei kasuta

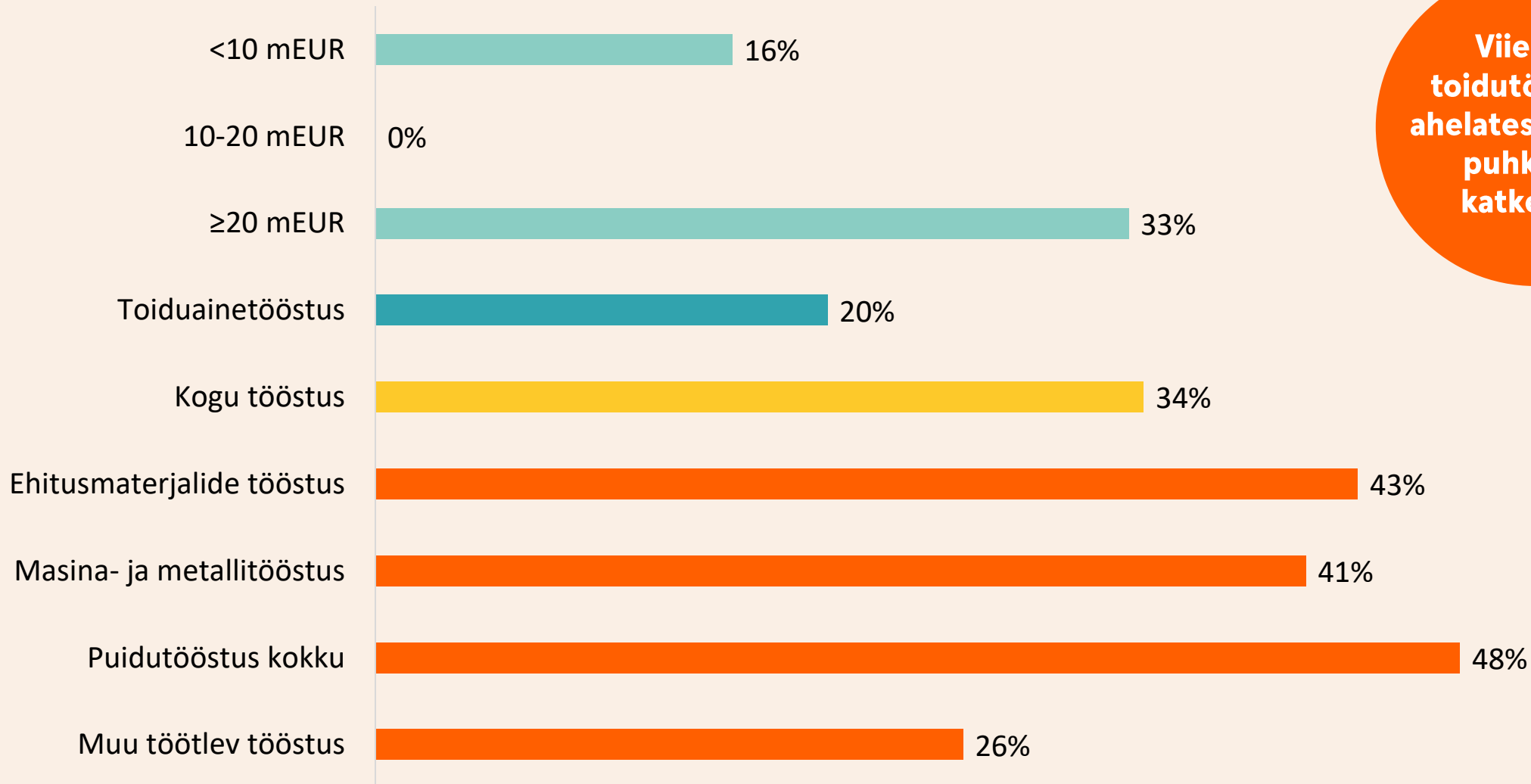
Päikesepaneelid kogu tööstuses:
19% kasutavad
17% plaanivad
64% ei kasuta

Turg

Sektori tarneaahelad on ümber kujunenud

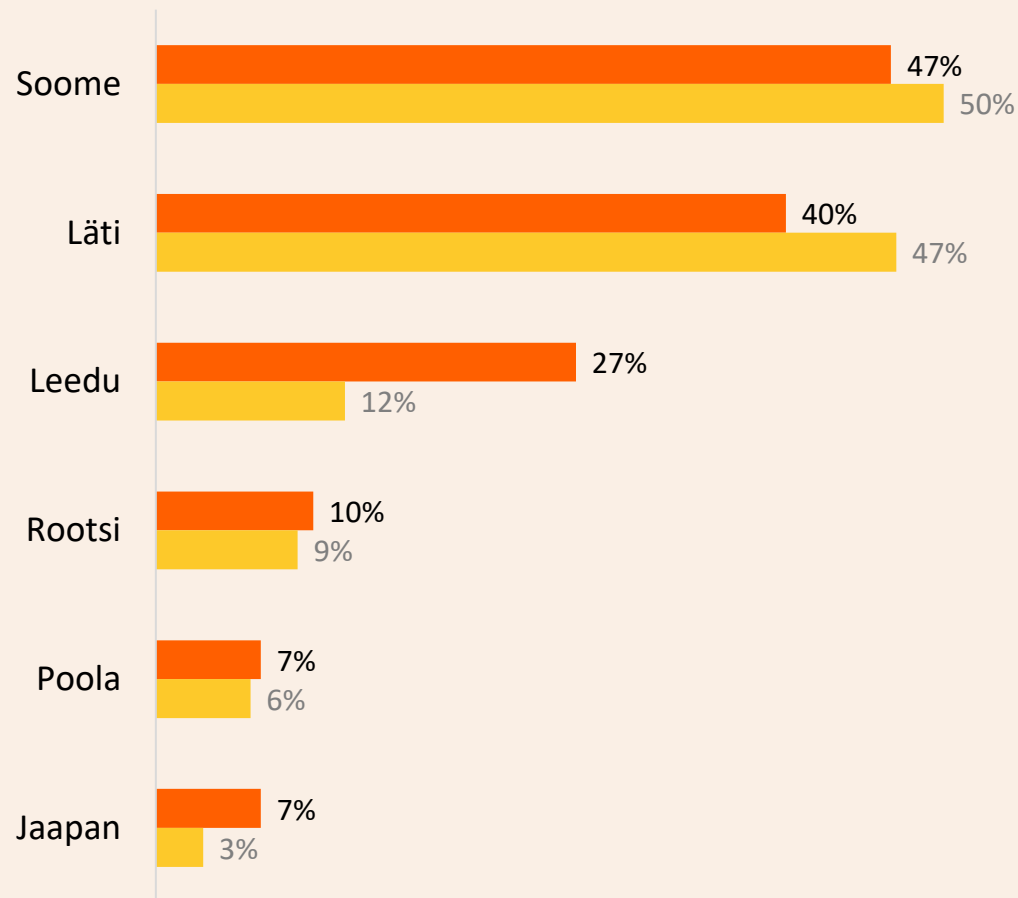
Kas olete varasemalt hankinud Venemaalt või Valgevenest?

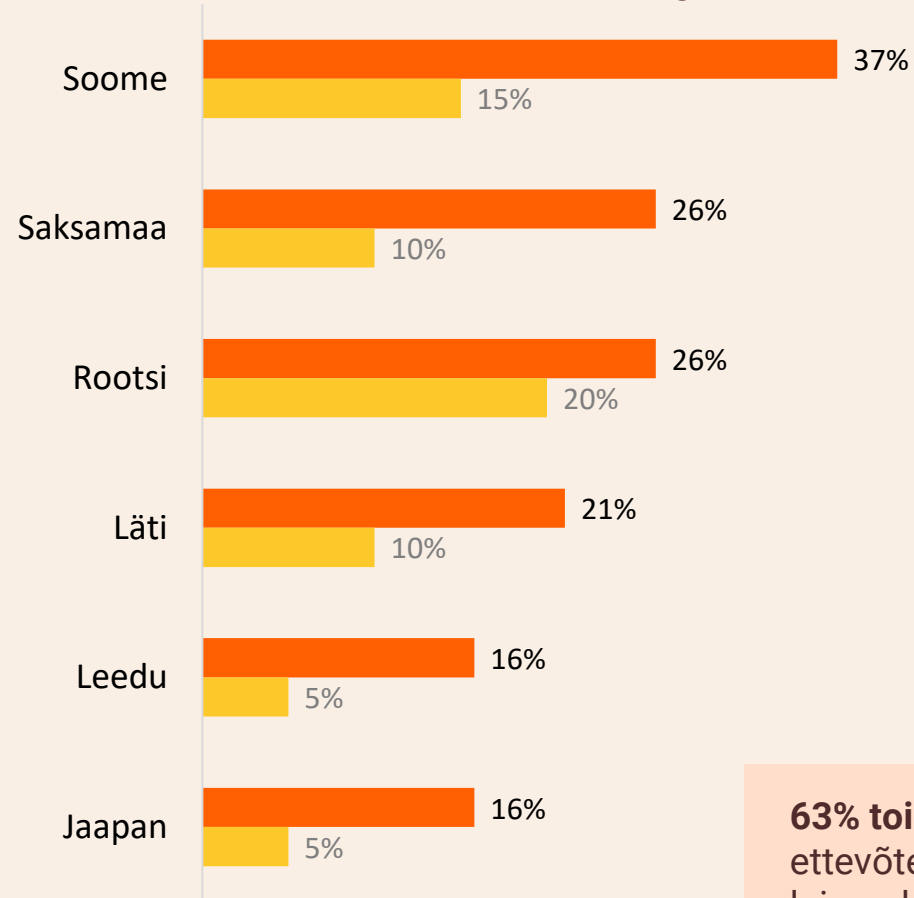
**Viiendik
toidutööstuse
ahelatest on sõja
puhkedes
katkenud.**

Ettevõtted laiendavad ekspordihäaret uutele turgudele

3 peamist ekspordi sihtriiki

Olulisemad uued sihtriigid

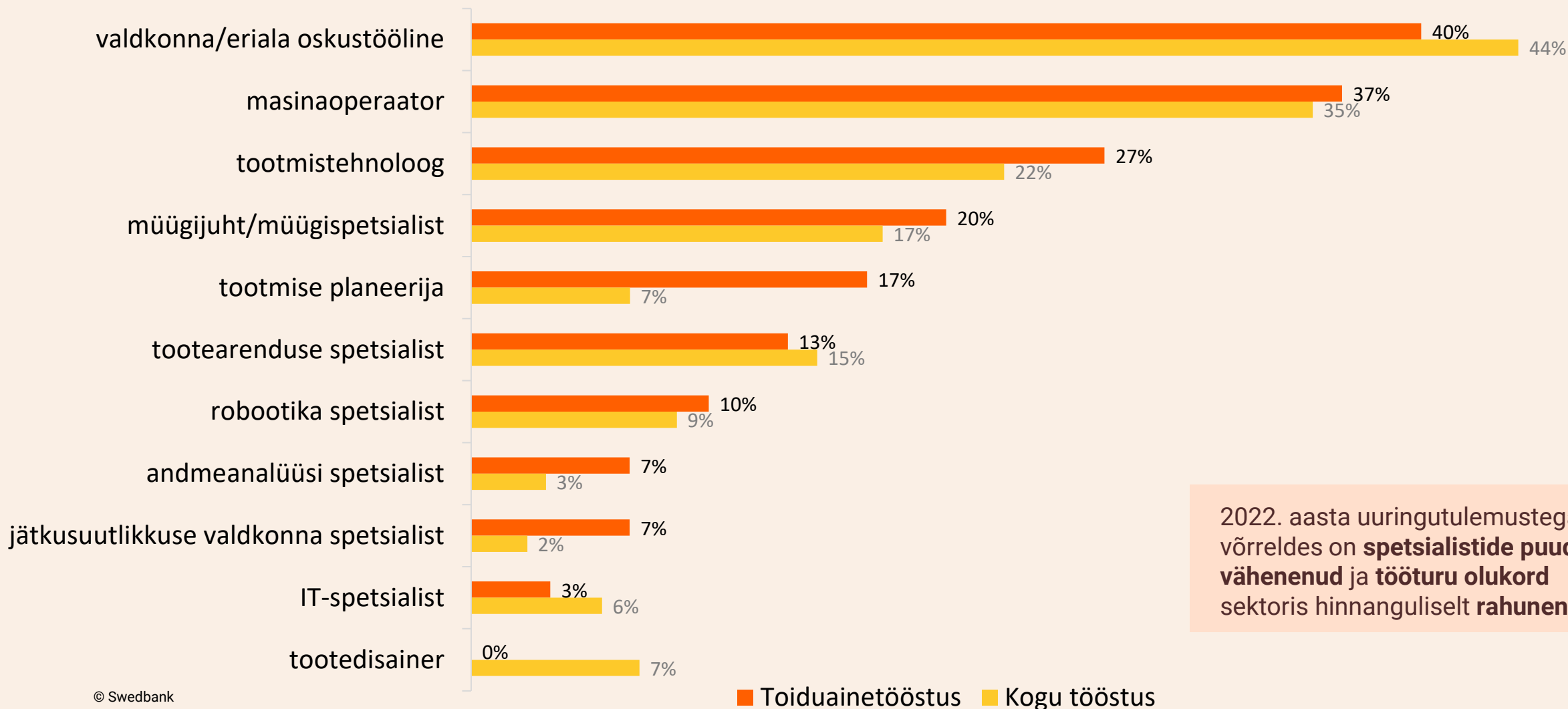
63% toidutööstuse
ettevõtetest plaanib
laieneda uutele turgudele

Tööjõud

Spetsialistide vajadus püsib kõrge

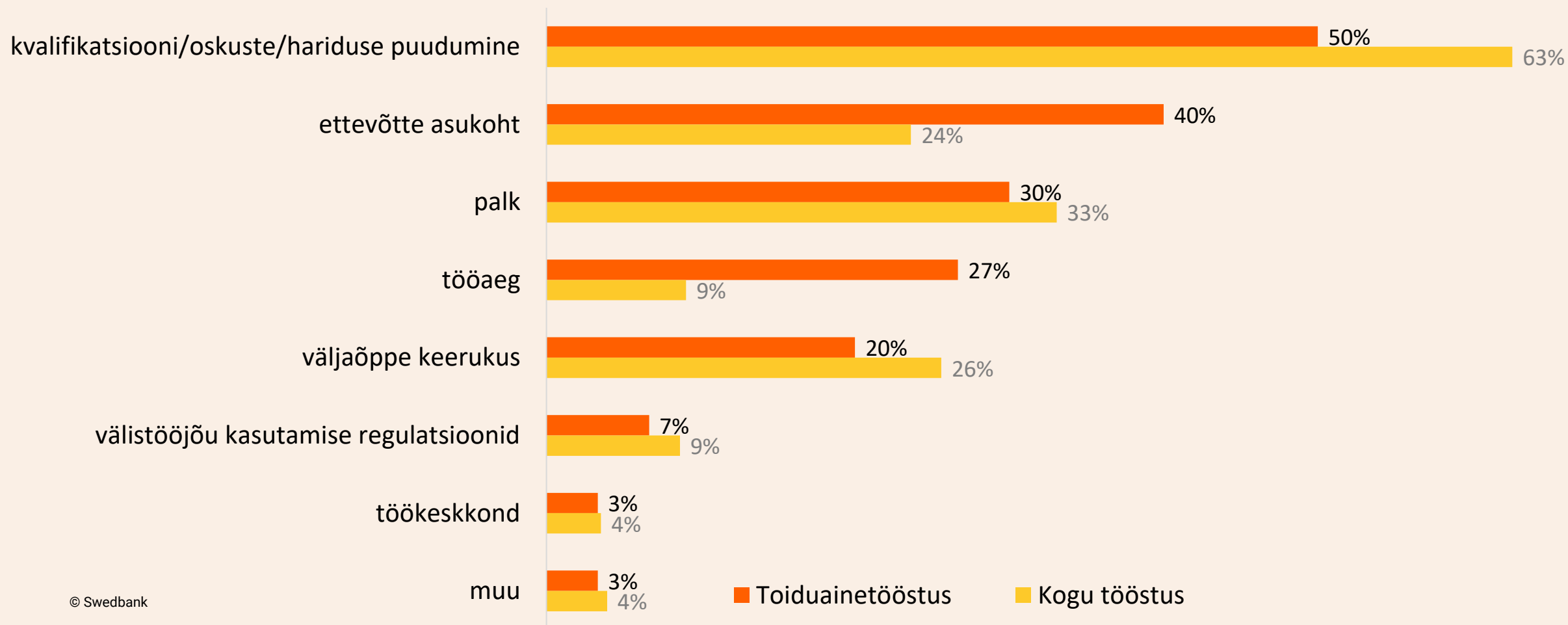
Mis valdkonna spetsialistidest on Teil kõige suurem puudus?

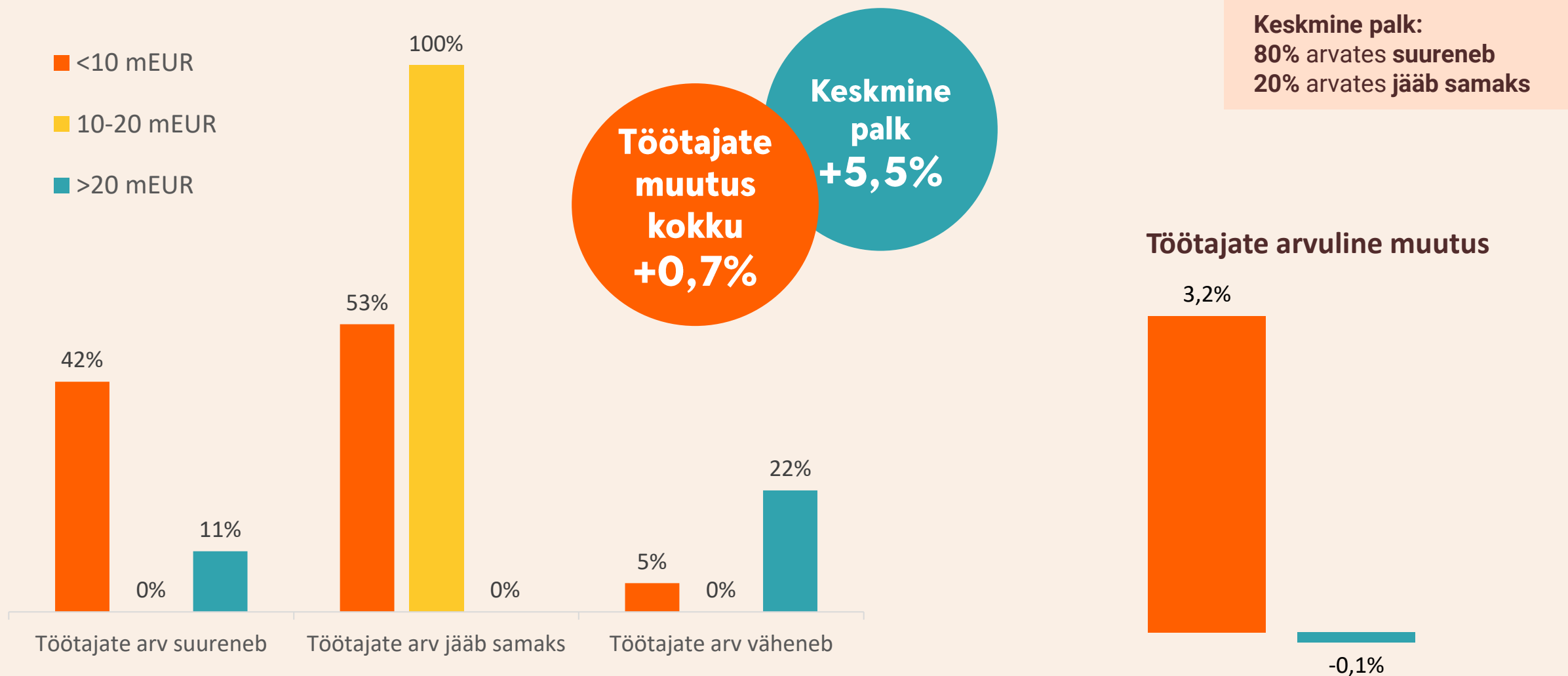
2022. aasta uuringutulemustega võrreldes on **spetsialistide puudus vähenenud** ja **tööturu olukord** sektoris hinnanguliselt **rahnunenud**.

Suurim kitsaskoht - kvalifitseeritud tööjõu puudumine

Millised on Teie suurimad takistused sobivate töötajate leidmisel?

Planeeritud muutused käivete järgi

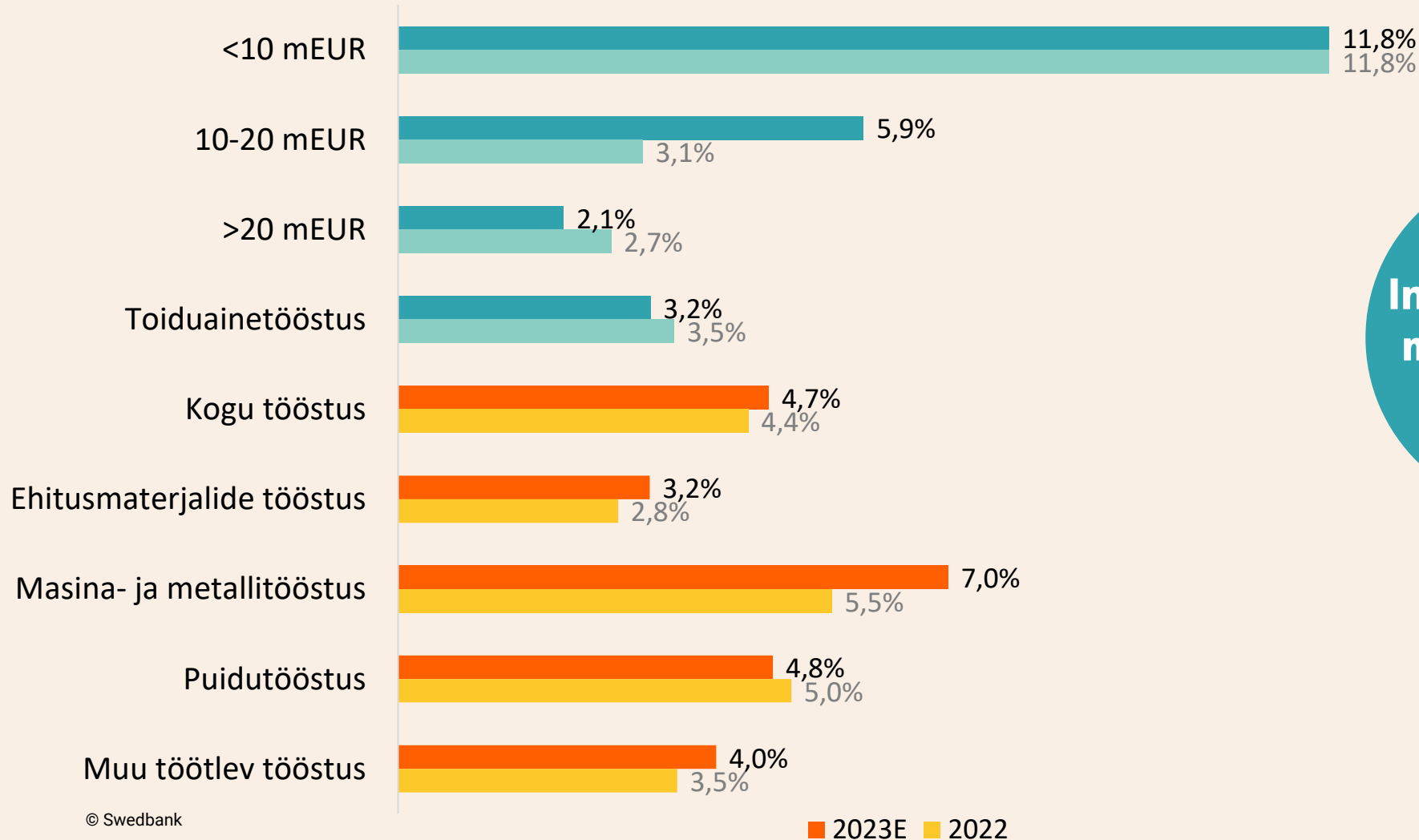

Investeeringud

Investeeringute mahud ja osakaal käibest langevad

Investeeringud / müügitulu

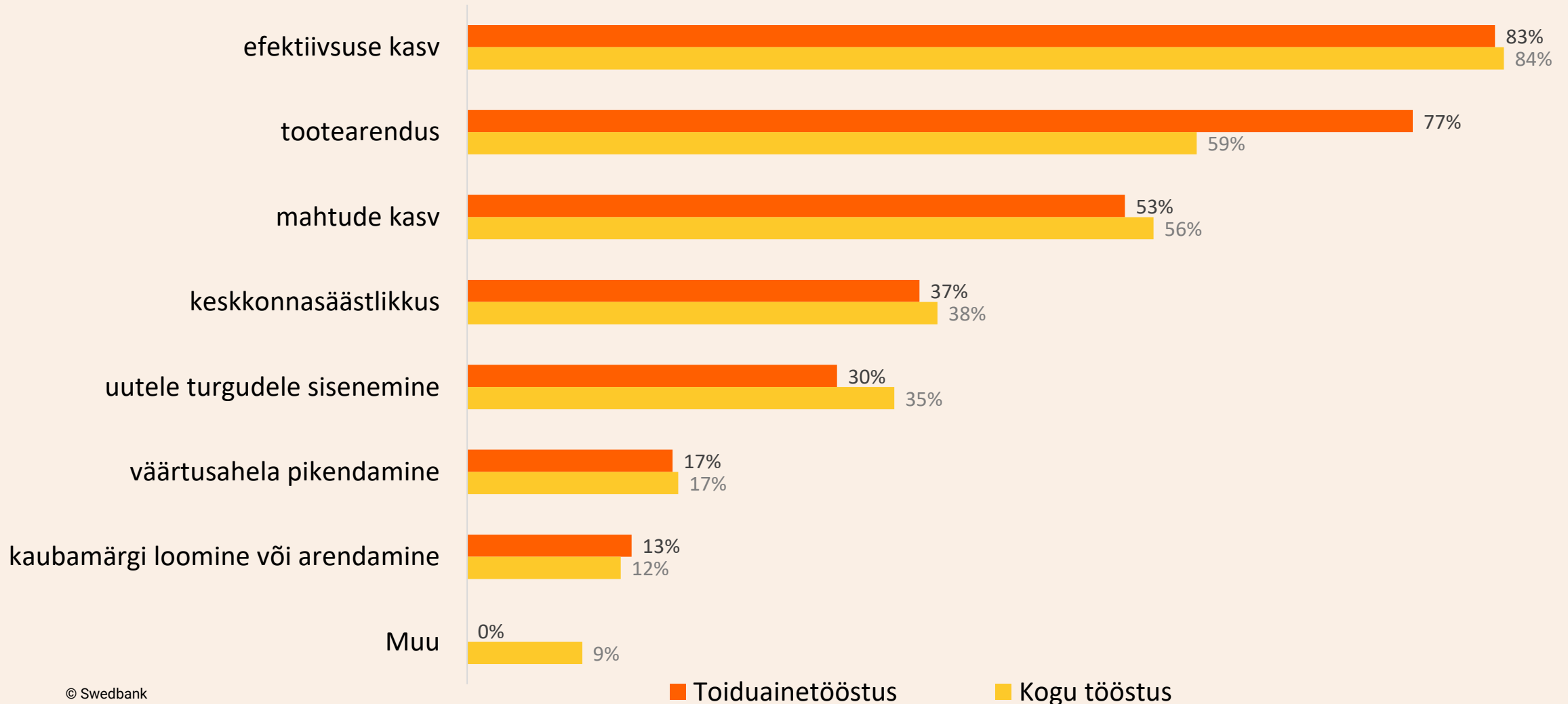

Investeeringute
maht sektoris:
-12,2%

Keskmine
tasuvusaeg:
5,3 aastat

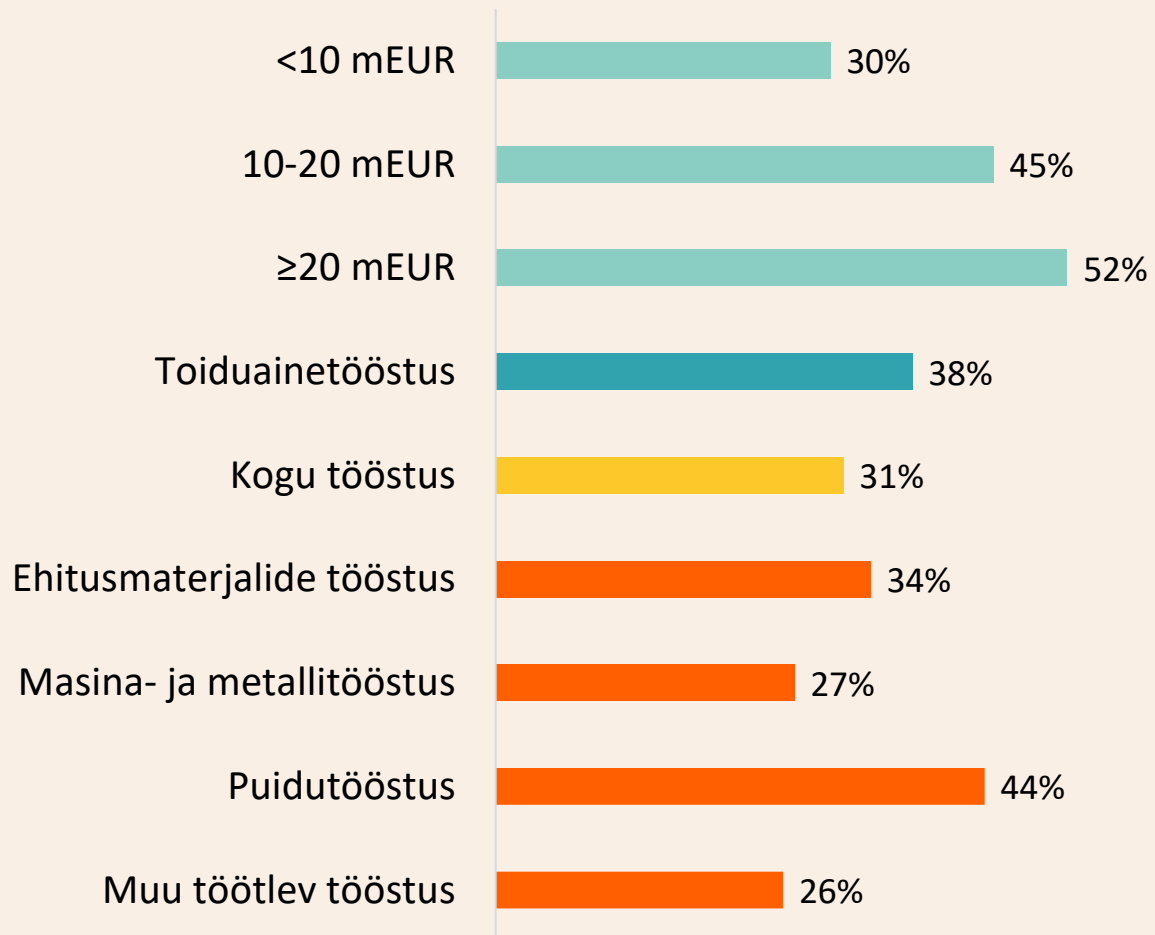
Tootearenduse osatähtsus kasvab

Mis on Teie ettevõtte investeeringute 3 peamist eesmärki järgmise 2 aasta jooksul?

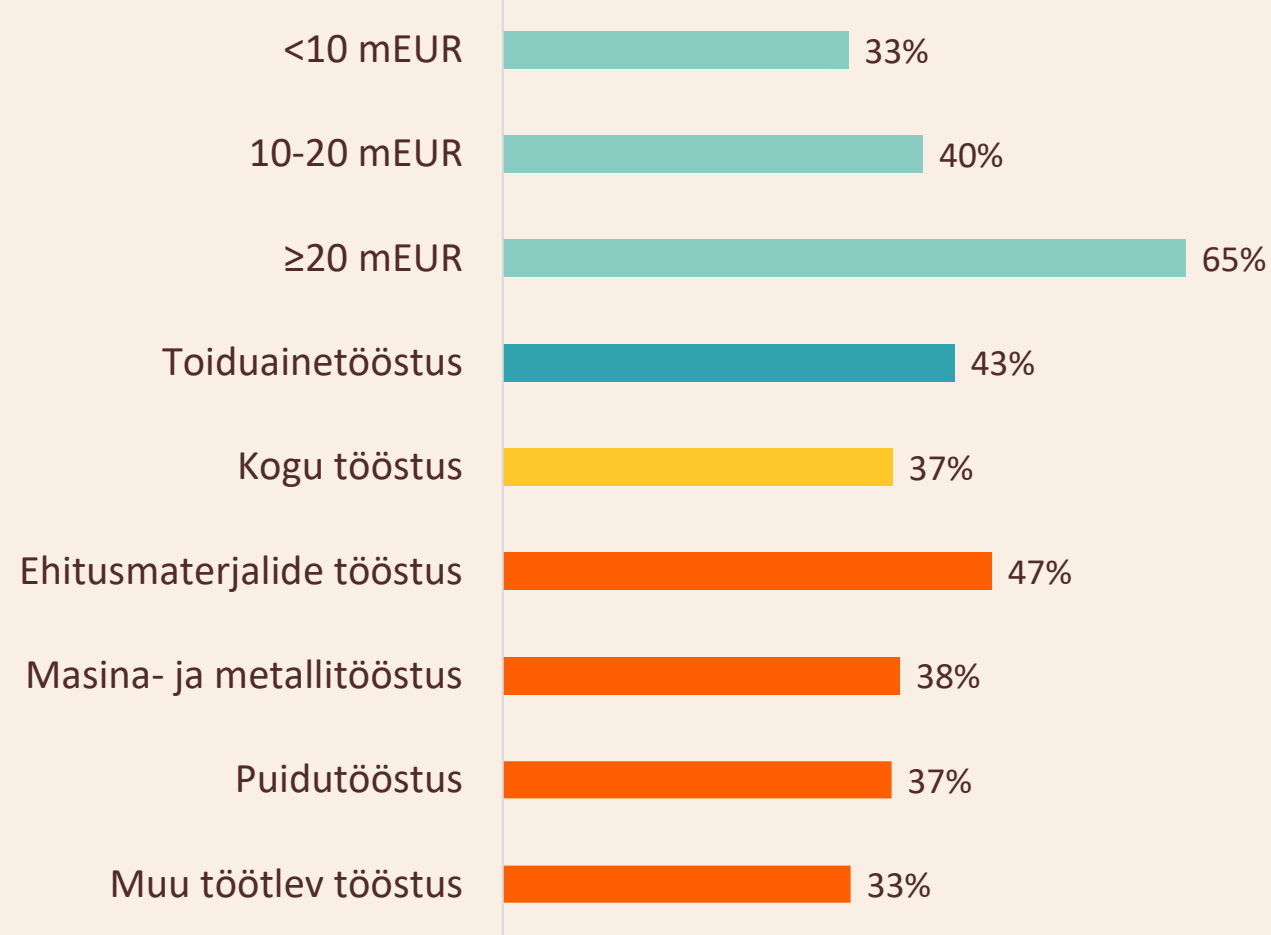

Ettevõtte suurus on otseselt seotud protsesside digitaliseerituse ja automatiseeritusega

Automatiseeritud

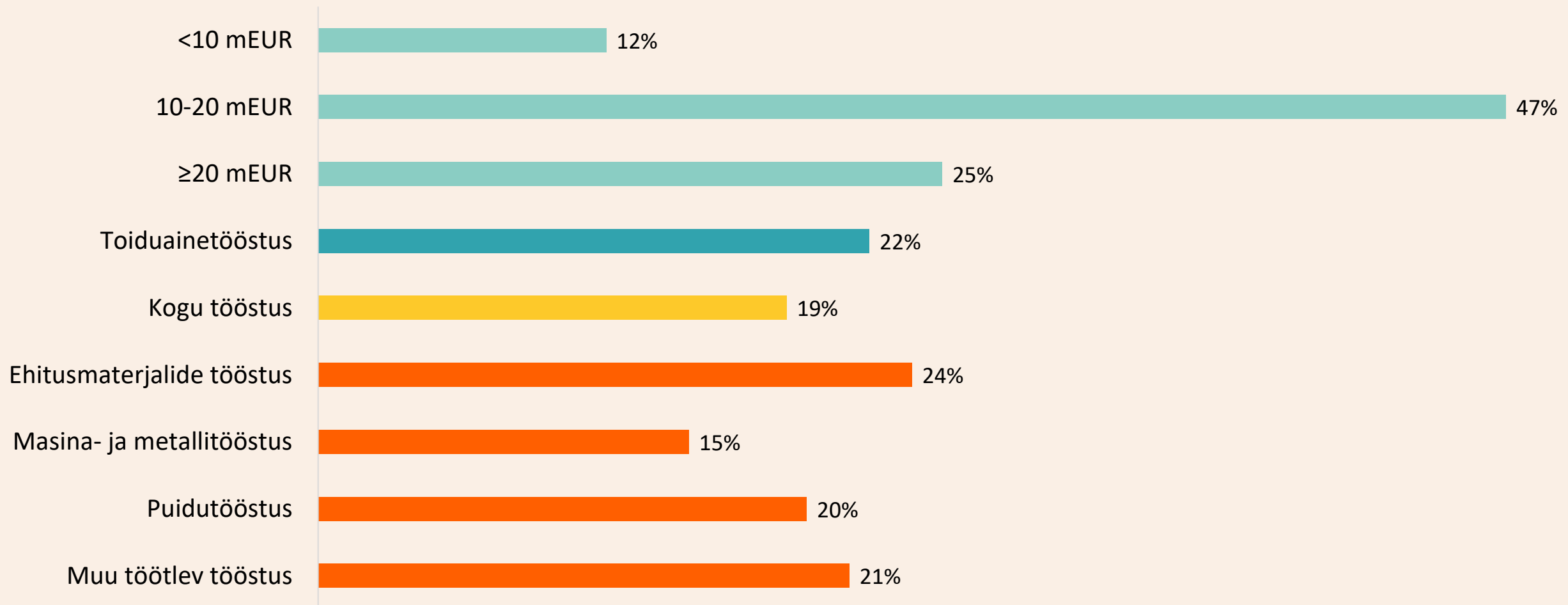

Digitaliseeritud

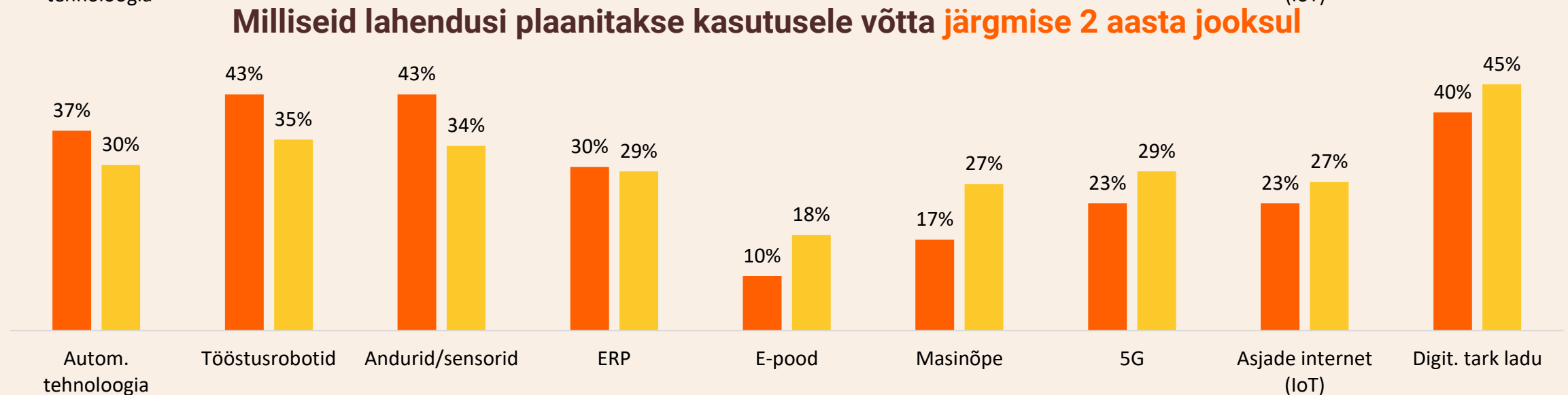
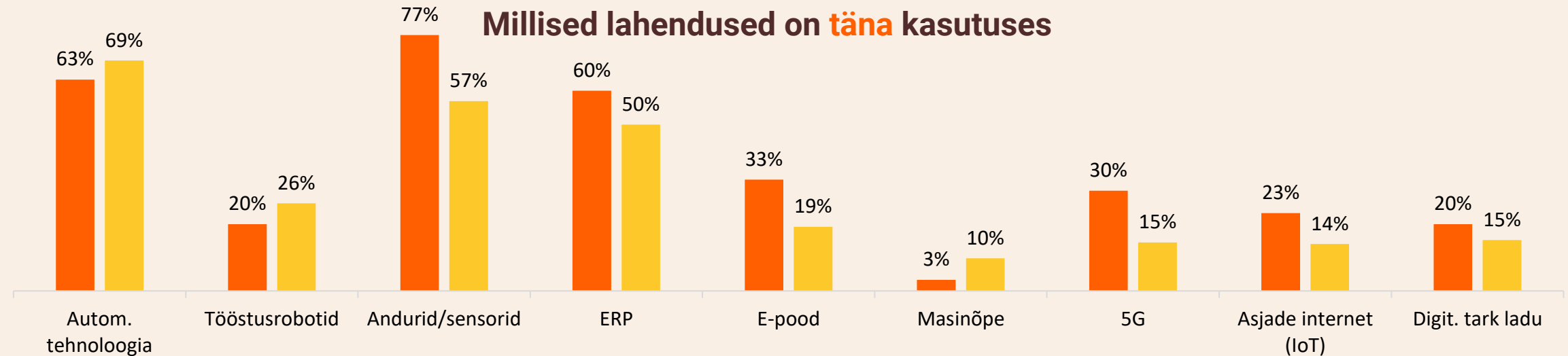

Automatiseerimine ja digitaliseerimine vajavad fookust kõigis tööstusharudes

Kui suure osa investeeringute eelarvest suunate 2023. a automatiseerimisse ja digitaliseerimisse?

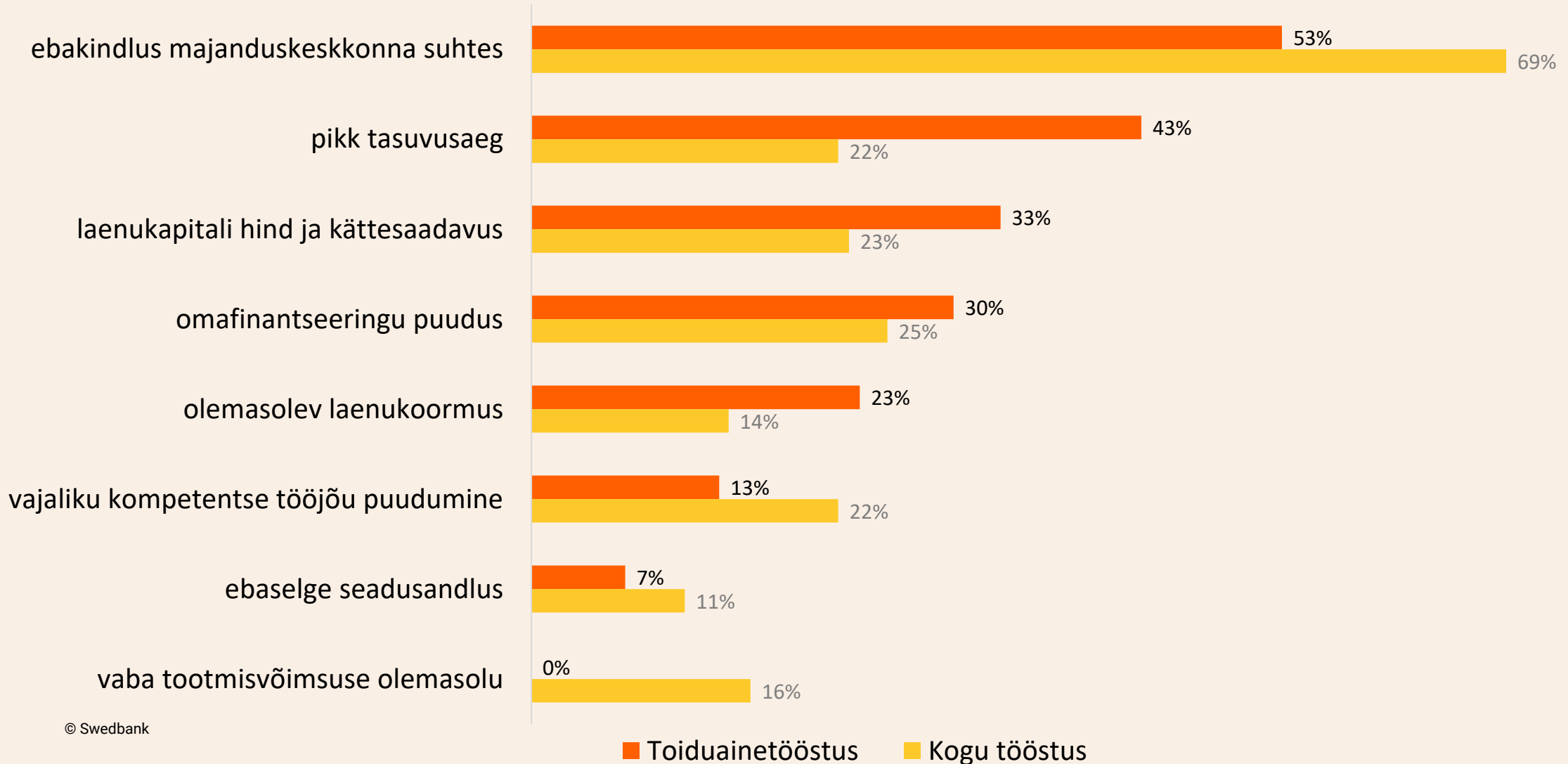

Huvi uute tehnoloogiate rakendamiseks püsib kõrge

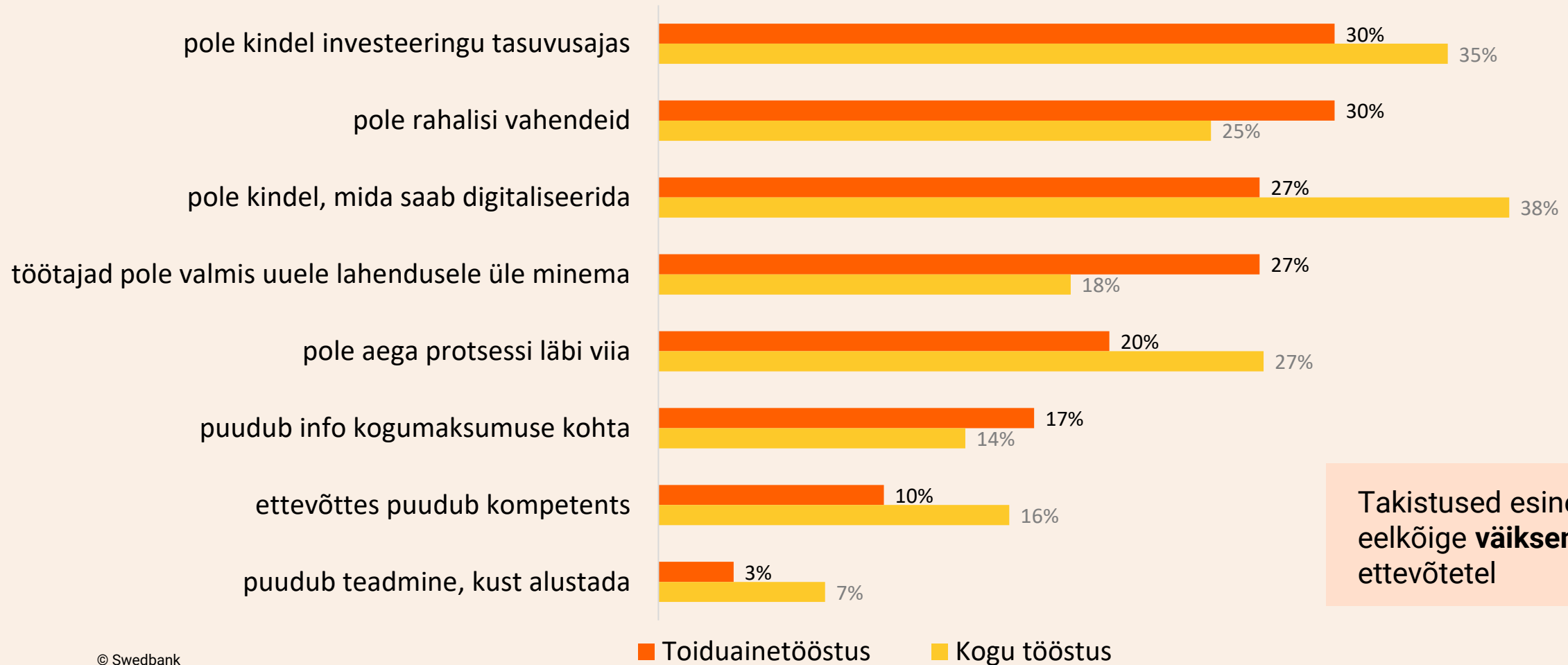
Investeerimisplaane hoiab tagasi ebakindlus

Mis hoiab investeerimist tagasi?

Takistused automatiseerimiseks ja digitaliseerimiseks ei ole kadunud

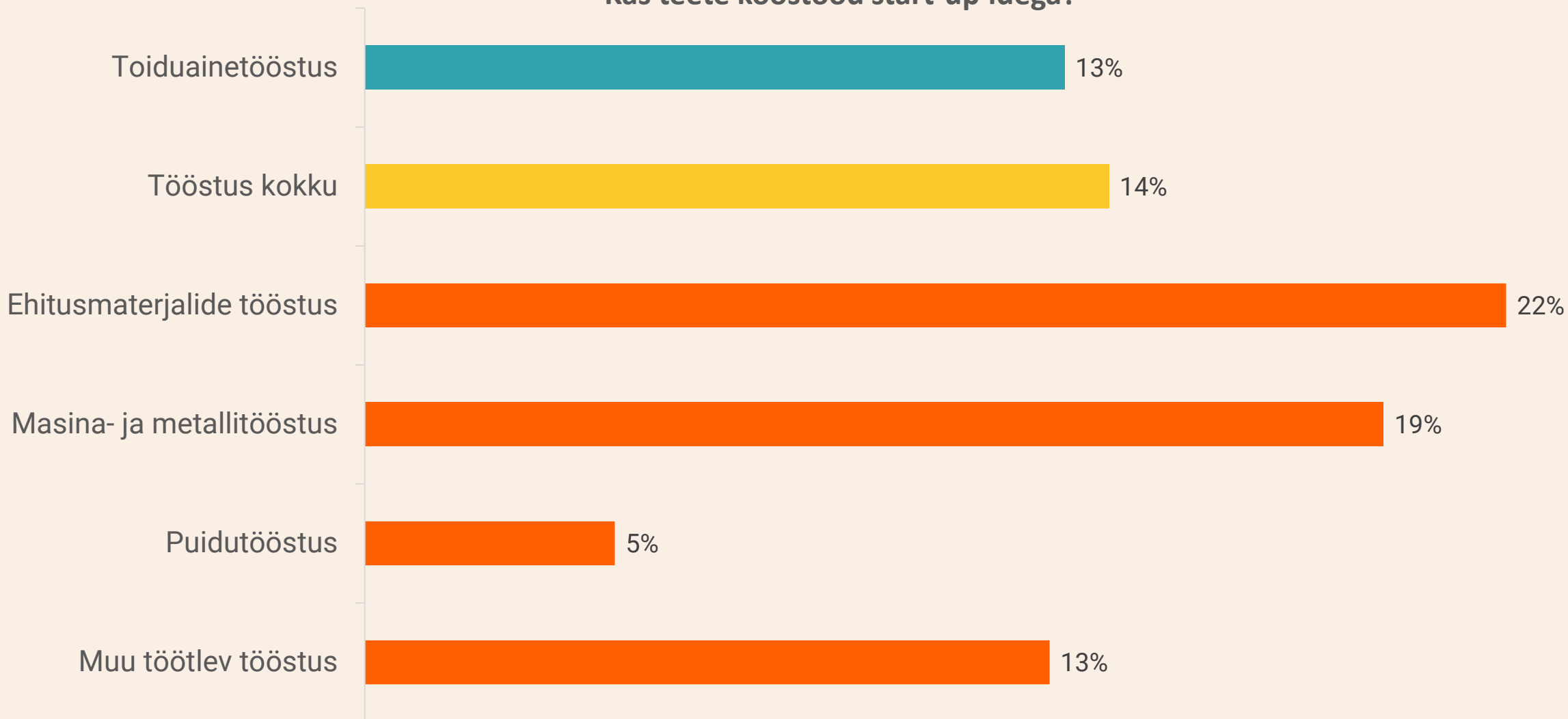
Mis hoiab automatiseerimist ja/või digitaliseerimist tagasi?

Takistused esinevad eelkõige väiksematel ettevõtetel

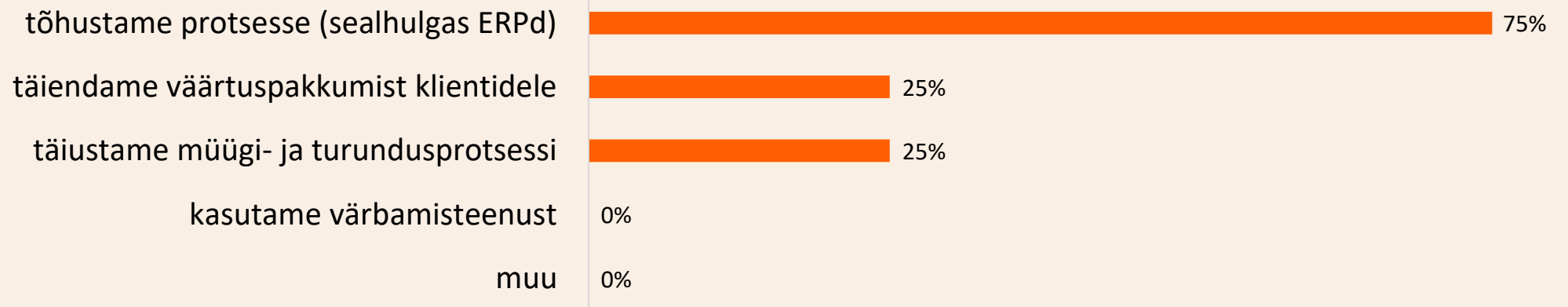
Koostöö *start-up*'idega kasvamas

Kas teete koostööd *start-up*'idega?

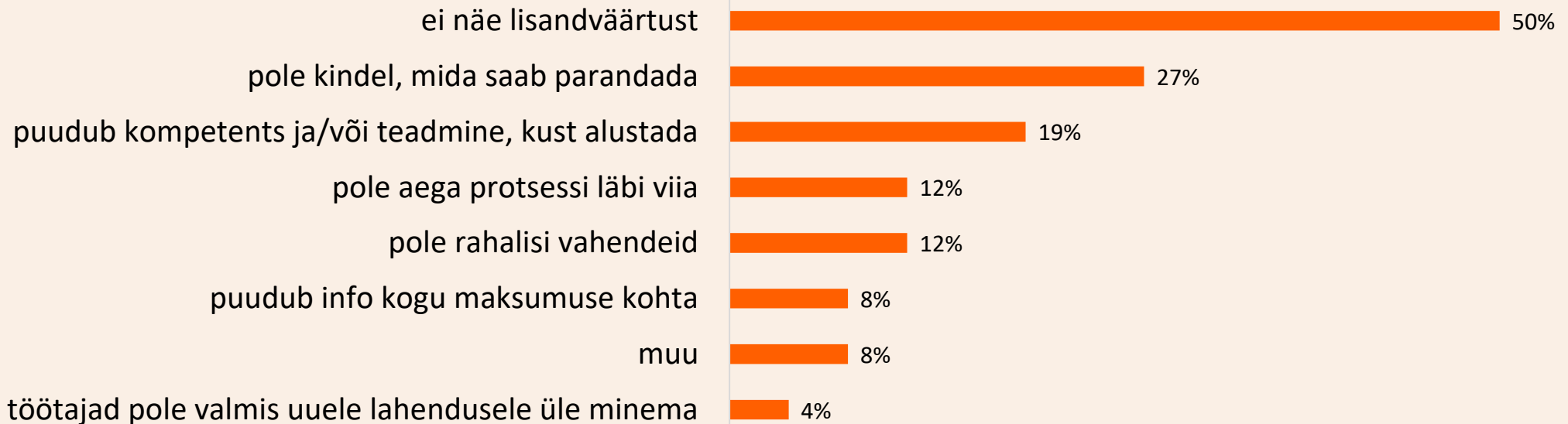

Suurimat väärtust nähakse digitaalsete lahenduste kasutuses

Milles seisneb koostöö *start-up*idega? (vastanud koostööd tegevatest)

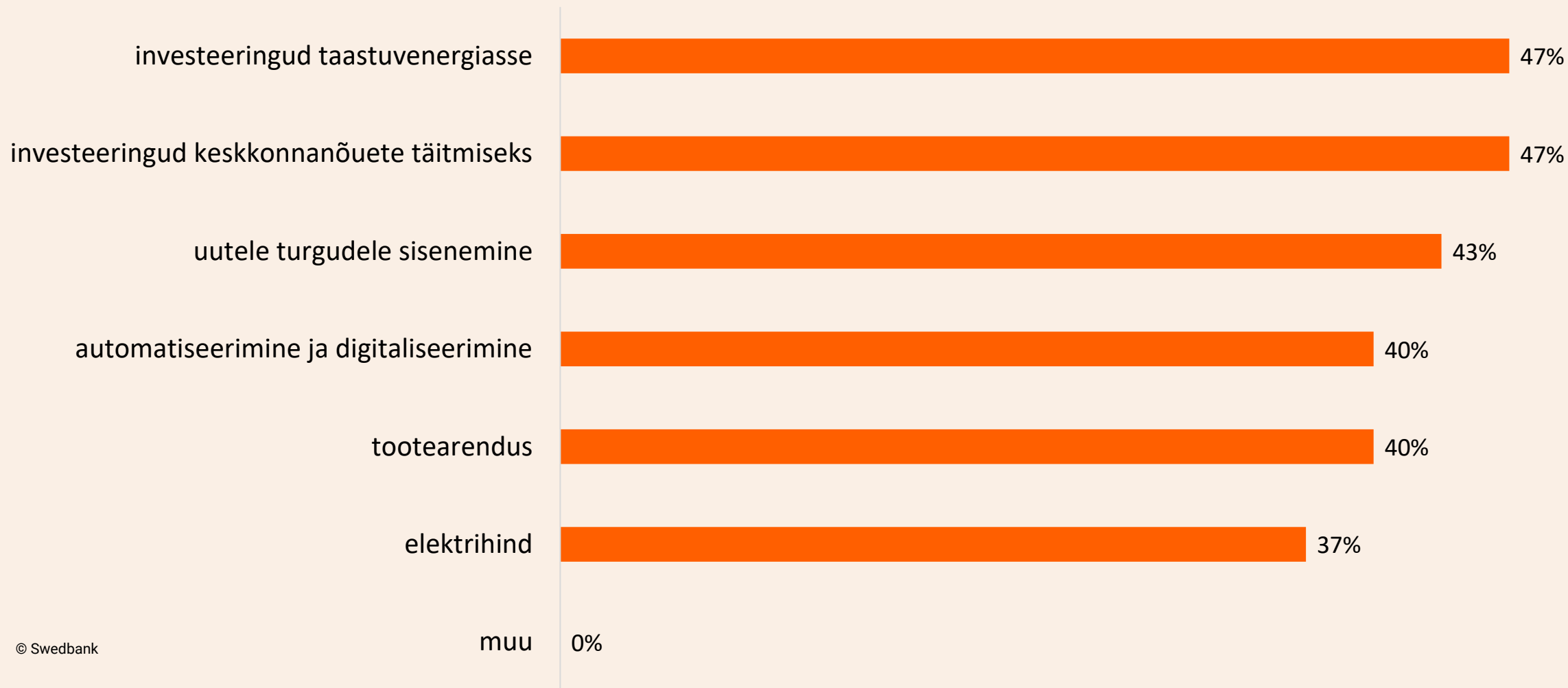

Miks ei tee koostööd *start-up*idega? (vastanud koostööd mittegevatest)

Ligi pooled ettevõtted ootavad abi jätkusuutlikkuse parandamiseks

Milleks vajaksite riigipoolseid toetusmeetmeid?

Riigipoolsed sammud

Missuguseid riigipoolseid samme ootate konkurentsivõimelisema ettevõtluskeskkonna tagamiseks?

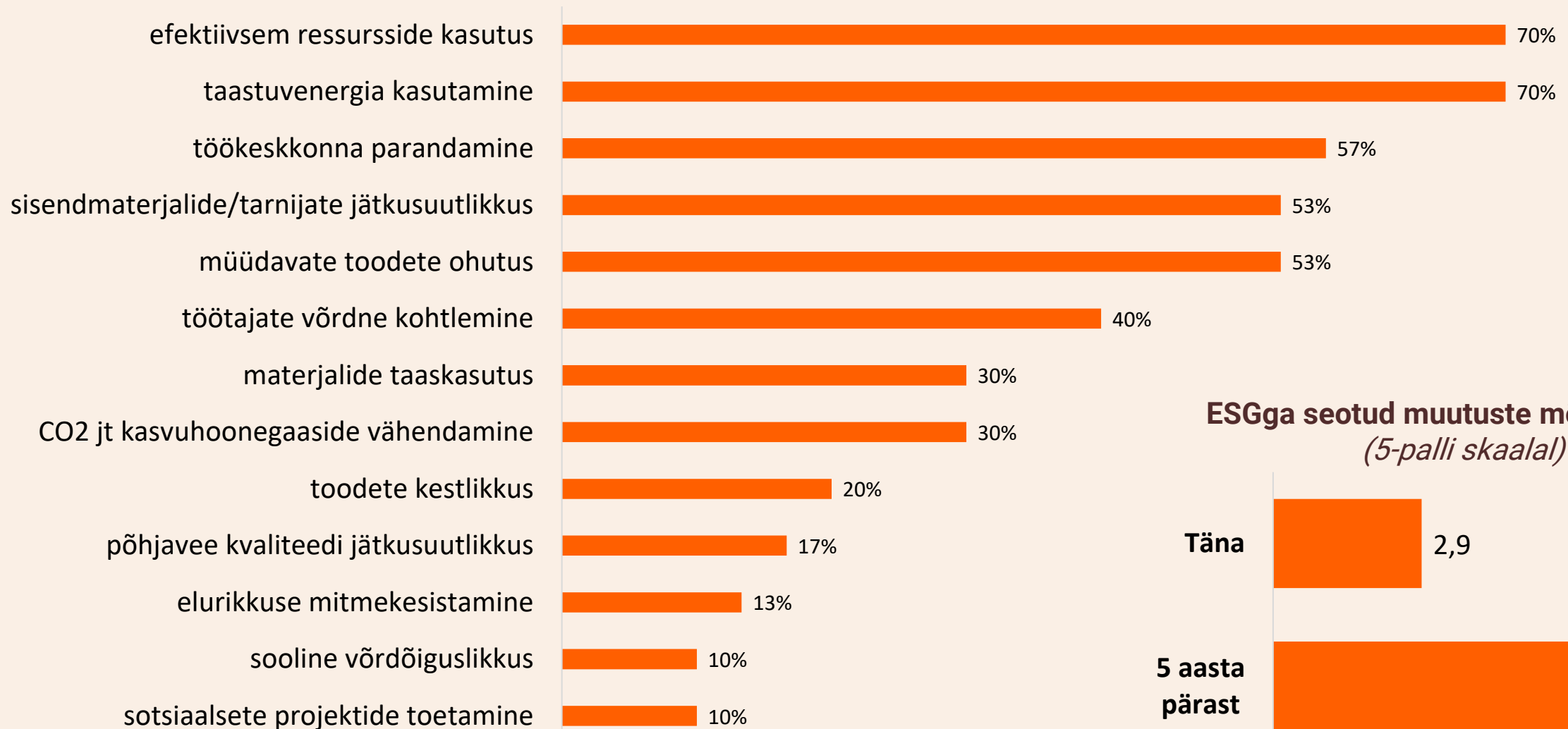
- Stabiilse majanduskeskkonna loomine (sh Euroopa Liidu riikidega võrreldes):
 - Majanduskoostöö teiste riikidega
 - Regionaalne majanduspoliitika
- Regionaaltoetused
- Elektri hinna stabiliseerimine
- Madalamad tööjõumaksud
- Regionaaltoetused
- Eksporditugi ja arendustugi
- Kodumaisele kapitalile põhinevate kontsernide vaatlemise lõpetamine ühe ettevõtteks
- Soov julgete, kogemustele ja teadmistele põhinevate otsuste järel

Jätkusuuutlikkus

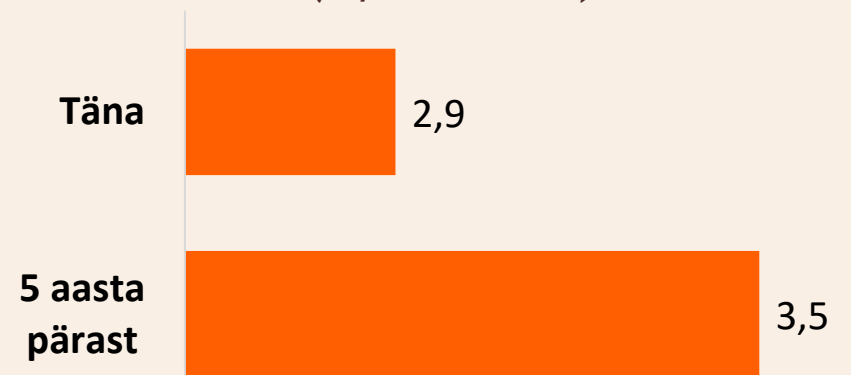

Jätkusuutlikkus väljendub ettevõtete jaoks erinevalt

Mis on Teie ettevõtte jaoks olulisemad jätkusuutlikkusega seostuvad tegurid?

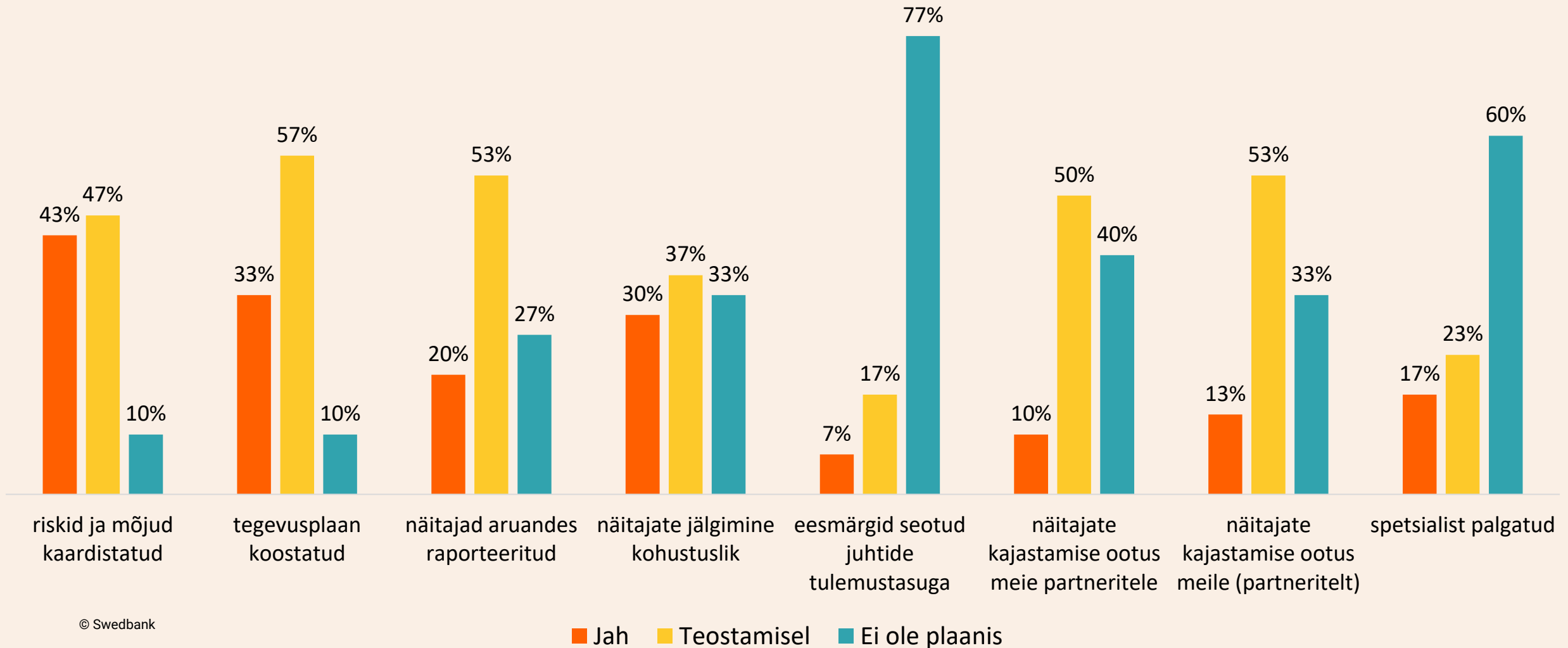

ESGga seotud muutuste mõju kasvab:
(5-palli skaalal)

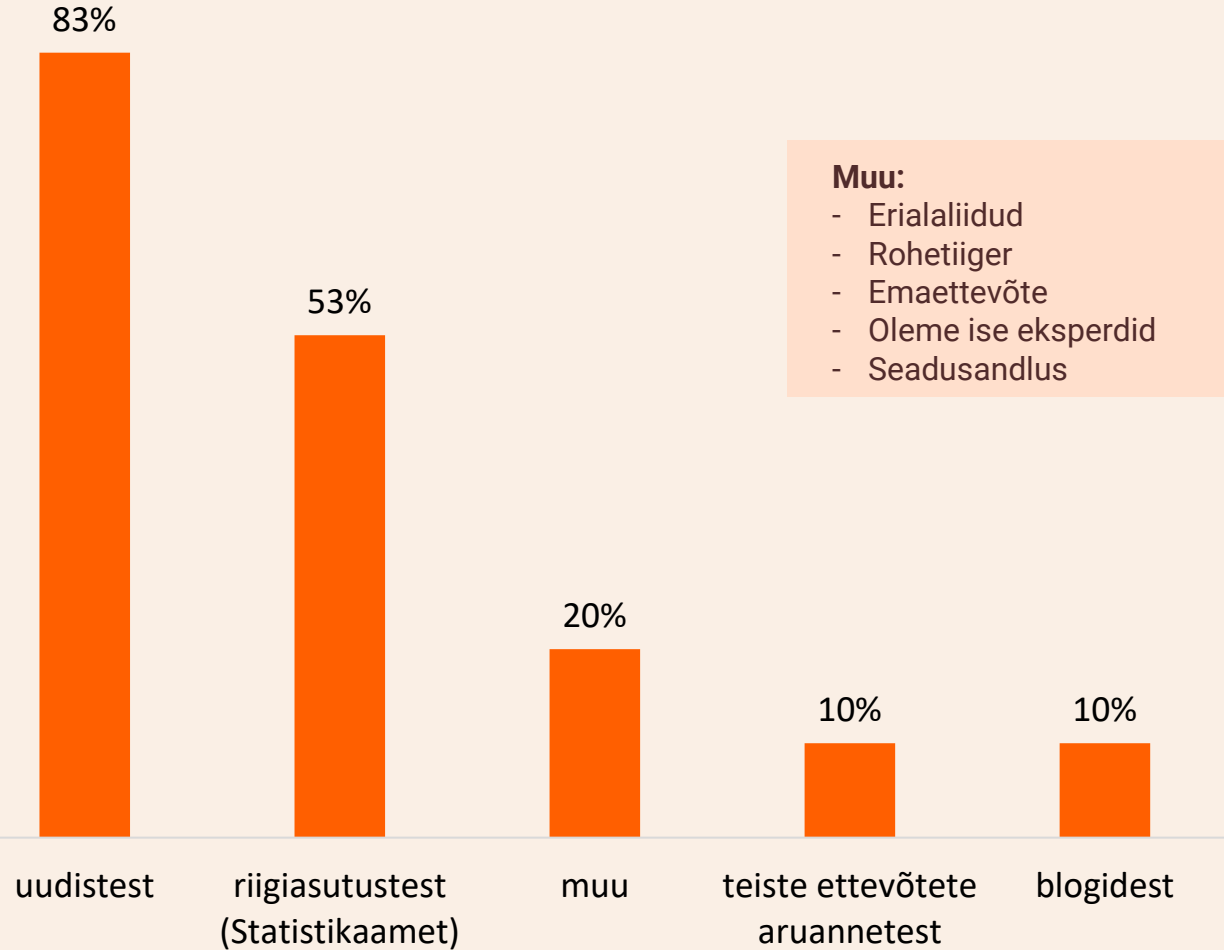
Enamik ettevõtetest on mõjude hindamisega tegelenud

Meie ettevõtte näitel on ESGga seotud...

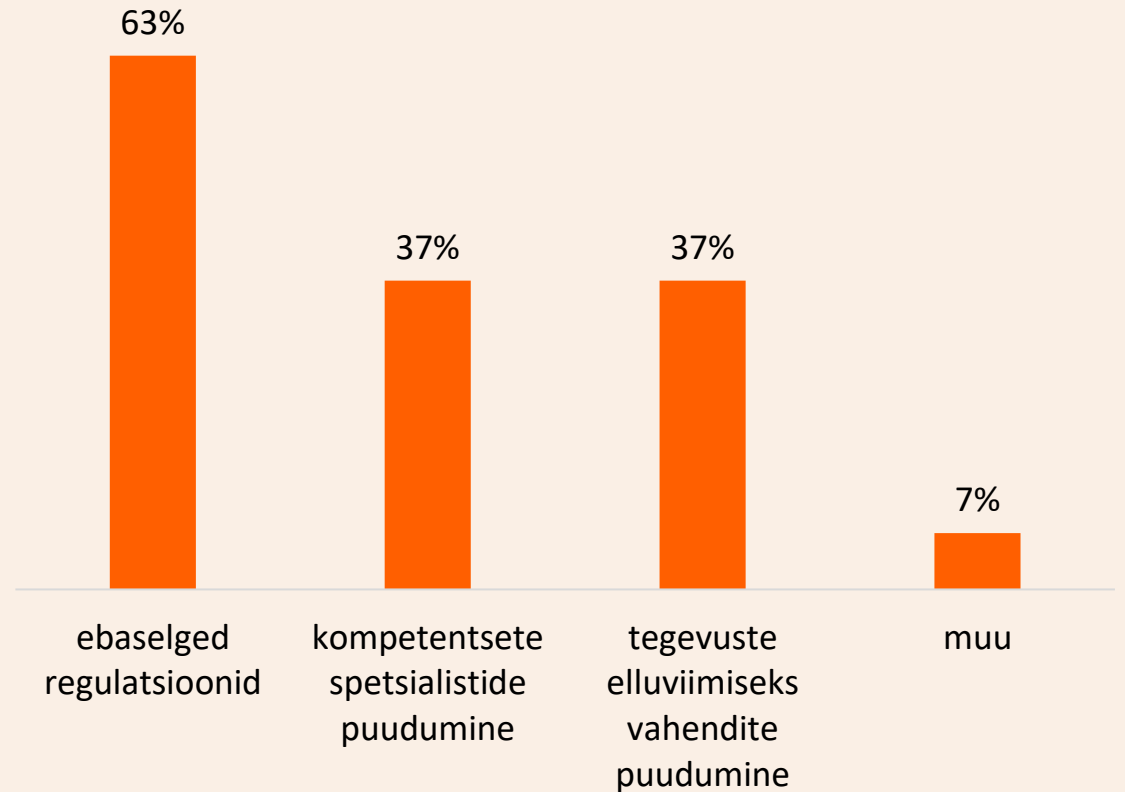

Ebaseelged regulatsioonid on siiani mureks

Kust saate infot ESG kohta?

Mis on peamised takistused ESG kava koostamisel?

Kokkuvõte

Lõpetuseks

- Käive ja toodangumahud on jätkuvalt surve all, oluline keskenduda ostjate portfelli hajutamisele ja uute turgude leidmisele.
- Võtmeküsimuseks on konkurentsivõime hoidmine ja parandamine sh kasumimarginaali parandamine.
- Oluline jätkata investeringutega automatiseerimisse, digitaliseerimisse, toodete arendamisse.
- Turg survestab järjest rohkem ettevõtteid kaardistama sisemisi jätkusuutlikkuse aspekte ja neid raporteerima, kuigi regulatsioon veel ei nõua.